

Ви ще не передплатили «МК»?

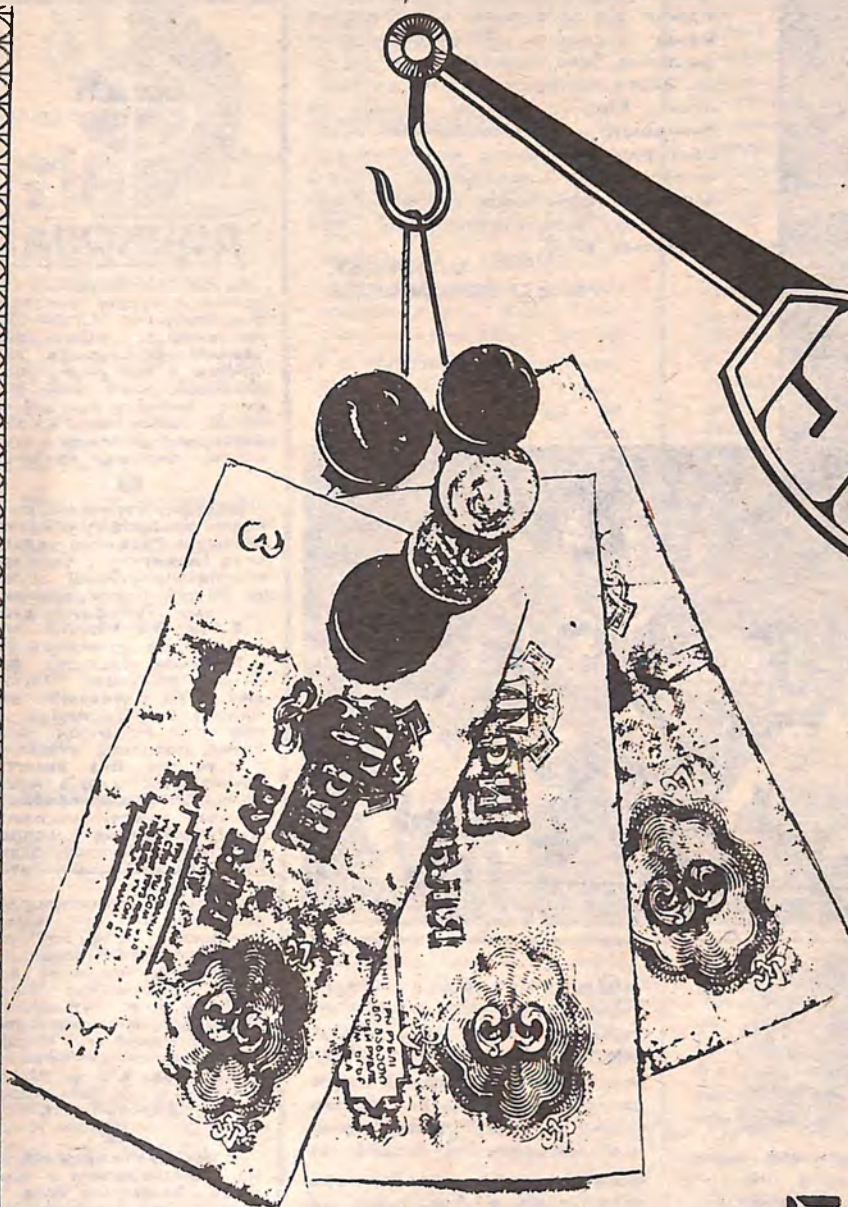
Багастесь! Експеримент, проведений нашими шанувальниками (його результат ви бачите), свідчить: тижневик вартий 9,6 «дерев'яних». Якщо переконали — не роздумуйте, поспішіть до віконець передплати, поки черг не видно.

«Молодий комунар»-92 у вашому домі це:

- інформація про найцікавіші події в області, поза її межами;
- дискусії із важливих політичних, соціальних, моральних проблем;

- поради молодим господарям і господаркам;
- школа бізнесу для початкуючих підприємців;
- новини фантастики, астрології, найнезвичайніші гіпотези науковців;
- усе про традиційний спорт, а також про карате, інші види східних бойових мистецтв (у плані — уривки з книги відомого болгарського каратеїста);
- і, звичайно, «Клуб знайомств», «Поштова скринька», добірки гумористичних творів, «Video», максимум інформації про кінофільми;
- щотижнева програма телепередач.

Усе це за 9 крб., 60 коп. на рік. Передплата на 6 місяців — 4 крб., 80 коп., на 3 — 2 крб., 40 коп., на місяць — 80 коп.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» — 9 КРБ. 60 КОП.

ЦІНИ

НА ПЕРІОДИКУ 1992 РОКУ

- «Правда» — 24.00
- «Известия» — 24.00
- «Труд» — 23.88
- «Комсомольская правда» — 22.80
- «Кіровоградська правда» — 18.00
- «Кіровоградський тиждень» — 6.00
- «Діалог» — 7.80
- «Народне слово» — 18.00
- «Вечірня газета» — 10.80
- «Аргументы и факты» — 9.88
- «Комсомольское знамя» — 19.20
- «Спортивная газета» — 12.00
- «Голос України» — 19.80
- «Молодь України» — 18.84
- «Огонек» — 46.80
- «Московские новости» — 38.00
- «Правда Украины» — 18.84
- «Радянська Україна» — 18.84

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» — 9 КРБ. 60 КОП.

Міністерство зв'язку СРСР
Міністерство зв'язи СССР

АБОНЕМЕНТ На газету 61103

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» (індекс видання)
(індекс издания)

(найменування видання) (наименование издания)	Кількість комплектів Количество комплектов
на 1992 рік по місяцях — год по месяцам	
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	

Куди Куда	(поштовий індекс) (почтовый индекс)	(адреса — адрес)

Кому (прізвище, ініціали — фамилия, инициалы)

ДОСТАВОЧНА КАРТКА
ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА

На газету 61103

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» (індекс видання)
(индекс издания)

(найменування видання) (наименование издания)	Кількість комплектів Количество комплектов
на 1992 рік по місяцях — год по месяцам	
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	

Вартість Стоимость	передплати подписки	перевід перевод	руб. руб. — коп.	Кількість комплектів Количество комплектов

на 1992 рік по місяцях — год по месяцам

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди
Куда

(поштовий індекс)
(почтовый индекс)

(адреса — адрес)

(прізвище, ініціали — фамилия, инициалы)

ЧОРНЕ КРИЛО ПОЖЕЖНОГО СМЕРЧУ

Кожний день на пульс центрального пункту пожежного зв'язку відділу пожежної охорони обласного УВС надходять гривові звістки. Влітку ж ситуація з пожежами стає прямою загрозливою. Літо є літо.

12 липня ц. р. до диспетчера професійної пожежної частини № 21 смт Голованівська надійшло повідомлення про те, що в сіношховищі колгоспу імені Енгельса виникла пожежа. Як показало розслідування, її винуватцями стали семерічній Андрій Росторгуєв і учень 5-го класу Ємилівської середньої школи Віталій Безлаковський. Мабуть, тільки з великої нудьги ці хлопчики почали бавитися з вогнем — палили шматки пластмаси, а коли ж доброче запекло в пальці, повиклидали горіле до скирти сіна (до речі, не малої, цілих 240 тонн) і повтікали. У таких випадках кажуть — фінал невтішний. Завдані пожежею збитки на суму близько 10 тисяч карбованців доведеться відшкодувати батькам.

«Допоміг своїй бабусі — робітницю колгоспу імені Крупської Гайворонського району Г. Ф. Барановській — рідний онук Сергієнко, який спалив повітку разом із сіном на горіщі».

У цьому році видався непоганий урожай овочів та фруктів і цілком зрозуміло, що господарині хочуть усе це якмога швидше законсервувати, наробити варення, соків тощо. Дехто хоче поремонтувати свою оселю, тому пічне опалення на літо теж «консервують». Отож, газові плити працюють у цей спекотний літній час з подвійним навантаженням і, як кажуть, це дає свої «плоди».

До того ж деякі громадяни ще й правила користування газобалонним устаткуванням порушують — то витік газу з балону за допомогою сірника чи запальнички перевіряють, то на вогні розігрівують смоли. Так і

виникають пожежі. У липні шість разів на них довелось викликати не тільки пожежну, а й швидку допомогу.

Після «експериментів» з газом у важкому стані був доставлений до Олександрівської районної лікарні мешканець цього ж селища пенсіонер Ф. В. Корнєєв. Вибухнув газ і в квартирі П. П. Біденка, котрий проживає у Долинській. Господар госпіталізований з опіками рук і обличчя.

Вступили в вирішальну стадію життя — вінець хліборобської праці. Була проведена значна протипожежна підготовка, але біда не обминула. 20 разів цього року спалахував вогонь на хлібних нивах і місцях скиртування грубих кормів. Знищено більше 11 га хліба, 400 тонн соломки і сіна, пошкоджено 3 комбайни і трактори.

Основними причинами пожеж стали несправність іскрогасників тракторів, дитячі пустощі з вогнем, попадання каміння і металевих предметів у сільськогосподарські агрегати і необережне поводження з вогнем.

У цілому ж за оперативними зведеннями за 7 місяців поточного року в області виникло 750 пожеж. Вони завдали матеріальних збитків більш як на 227 тисяч карбованців. У вогні загинуло 20 чоловік, у т. ч. четверо дітей: 4-річна Маринка та 2-річний Микола Кублові з Соколівського Кіровоградського району (мама забула вимкнути електродуховку), 7-річний Сергій Ковальчук із Лаврівки Долинського району (хлопчик залишений був удома один), та 3-річна Люда Слюсаренко із Сухого Ташлика Вільшанського району (сталося коротке замикання, батьків не було вдома).

С. ВАРЕНИК,
головний спеціаліст відділу пожежної охорони УВС Кіровоградської області.

2 серпня відбувся традиційний день повітряно-десантних військ. На відміну від попередніх він проходив менш урочисто. Воїни-десантники фактично були полишені самі на себе. Після покладання квітів до пам'ятника Кірову, бажаючи поїхати до пам'ятного знаку визволителям м. Кіровограда. Хвилиною мовчання воїни-відставники вшанували пам'ять загиблих ровесників у Афганістані. Під гітару виконувалися пісні про афганську війну.

О. БОНДАР.
Фото О. КОЛОМИНОВА

БЮРО ОК ЛКСМУ (МДС)

відбулося в середу. Розглянуто такі основні питання:

Про виконання дохідно-видаткової частини бюджету обласної комсомольської організації за перше півріччя 1991 р.

Про зміну структури і штатного розпису апарату ОК ЛКСМУ (МДС).

Про проведення звітів і виборів у комсомольських організаціях, а також інші питання, які стосувалися підсумків обласного піонерського з'їзду, фінансово-економічної діяльності газети «Молодий комунар».

За даними головного управління кадрів Міністерства оборони СРСР 227 випускників військових навчальних закладів поновили в минулому році армійські лави. Вони подали рапорти про звільнення, пояснивши це небажанням служити в «гарячих» регіонах країни.

Воїстину страшний висновок зробила група спеціалістів Ризького медичного інституту і санітарно-епідеміологічної служби Латвії, проаналізувавши стан генфонду республіки. Обстеження показало, що за минулі 25—30 років кількість фізично і розумово відсталих дітей у дитячих закладах Латвії зросла у три рази. Розвиток психічної патології свідчить про те, що без життя термінових заходів через тридцять років приблизно три чверті населення Латвії стане неспроможним вирішувати будь-які інтелектуальні завдання.

Медична статистика відображає цю тривожну тенденцію і в цілому по Союзу. У СРСР зараз, за даними, промислав один мільйон сто п'ятнадцять тисяч розумово відсталих людей. Причому, народжуваність в олгоферії у 2,3 раза, а у шизофреніків — в 1,8 раза вища, ніж у здорових людей.

В Уфі затримали підлітка, запідозреного у вкраді. Помістили його у тимчасовий ізолятор. Несподівано хлопче вирішив утекти, напав з ножем на чергового лейтенанта міліції. Той, обороняючись, вистріляв і вбив затриманого, а потім застрелився сам — із того ж пістолета.

Смерть шести радянських льотчиків, померлих за кордоном при виконанні службових обов'язків, — на совість медсанчастини Шереметьєво-2. На цьому висновку наполягають незалежні експерти, запрошені з військового авіаційного науково-дослідного госпіталю. Вони встановили, що на 28 із 89 переглянутих електрокардіограм записаних різноманітні відхилення від норми. По суті пілоти повинні були сидіти вдома, а не йти у валютні рейси.

Пронуратура до цієї інформації поставилася досить спокійно. За словами пронурора, для рішення висновків підстав немає: між дією і подальшими наслідками відсутній причинний зв'язок. Інша справа, якби смерть пілота настала у повітрі.

У нашій країні прапори піднімаються або у день святкування державних свят, або на честь приїзду високого гостя. У швейцарському місті Денікон приводом для цього стала поява на світ нового жителя. Тут перед приміщенням мерії стоять три прапори. Коли злітає вгору прапор на правій мачті — значить в місті народився хлопчик, коли на середній — всі знають, що населення Денікона збільшилось на одну дівчинку. Лівий прапор піднімається значно рідше: він свідчить про народження близнюків. Прапор із зображенням лелеки майорить на прапорі три дні.

В. ФЕДОРОВА.

ЗАПРОШУЄМО НА РОБОТУ

Акціонерному будівельному об'єднанню «Інгул» потрібен на постійну роботу машиніст автомобільного екскаватора З-305 на базі КраЗа 255.

Заробітна плата 460 крб.

МІЛЬЙОНИ ДЛЯ КІРОВОГРАДА

Можна по-різному ставитися до гуманітарної допомоги нашої країни, та ще й з боку німців. Я, наприклад, від неї не у захваті. Але, Боже мій, досить емоцій. Було б не по-

христіянському промовчати у відповідь на цю гуманну акцію чи відшкодувати протягнуту руку допомоги. І ми говоримо щире спасибі німецькій фірмі «Відео-Саунд-Сервіс

ГмБХ», організації допомоги СОДІ (міжнародна служба солідарності), заводу Зерум Бернбург А. Г., газеті «Онге вельт», що вже вдруге надсилають допомогу місту Кіровограду. Загальна сума нинішньої допомоги — 165300 німецьких марок. Адресати вантажу (медичне обладнання, медикаменти, зокрема 100 тисяч одноразових шприців, 100 тисяч приладів для переливання крові, а також дитячі іграшки, дитяче харчування, допоміжні пристрої для інвалідів) — дитячий будинок і 1-а дитяча міська лікарня.

Думаю, ми не повинні відмовлятися від цієї допомоги, адже вона призначається не нам, здоровим людям, а тим, кому ця допомога потрібна.

Власне, на цьому я б могла поставити крапку, але недавно почула слова про те, що голова міськвиконкому В. Г. Мухін, використовуючи своє службове становище, «катється» по закордонах. Негарні люди розповсюджують ці чутки. Справді, В. Г. Мухін уже двічі побував у Німеччині. І ось ця гуманітарна допомога — результат його поїздки. Якщо детально порохувати, а рахувати сьогодні необхідно, то голова міськради привіз допомогу на 200 тисяч німецьких марок. Переважили цю суму на наші «дерев'яні», матимемо 3 мільйони 400 тисяч карбованців. Між іншим, контакти міської влади з Німеччиною не зводяться лише до гуманітарної допомоги. Вже згадувана німецька фірма «Відео-Саунд-Сервіс ГмБХ» має своє представництво у Кіровограді, розвивається торговельні зв'язки з малим підприємством «Мрія» (директор О. Непомнящий). Голова міськради думає про те, як входити в ринок, як досягти економічної стабільності. Чи не досить чуток?!

ПЕРЕВІРТЕ ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ АБОНЕМЕНТА

На абонементі повинен бути проставлений відбиток касової машини. При оформленні передплати (переадресування) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного штампеля відділення зв'язку. В цьому випадку абонемент видається передплатнику з квитанцією про сплату вартості передплати (переадресування).

Для оформлення передплати на газету чи журнал, а також для переадресування видання бланк абонементу з доставочною картою заповнюється передплатником чорнилом розбірливо, без скорочень відповідно до умов, викладених у каталогах Союздруку.

Заповнення місячних клітинок при переадресуванні видання, а також клітинок «ПВ — МЕСТО» робиться працівниками підприємств зв'язку і Союздруку.

Спортивна хроніка

МІЖНАРОДНИЙ МАТЧ

Закінчивши змагання першого кола, «Зірка» встигла побувати у Польщі, де зіграла товариський матч з командою «Унія». Наші земляки перемогли з вагомим рахунком 6:2. Голи у кіровоградців забили: Едуард Денисенко, Валерій Скунс та Олій Степашко (4 м'ячі!).

ФУТБОЛ

Розпочалися матчі другого кола чемпіонату країни з футболу серед команд другої ліги першої зони. «Зірка» зіграла в трьох турах з такими результатами:

«Зірка» — «Динамо» (Біла Церква) 3:3. Голи у кіровоградців забили Е. Денисенко, В. Скунс та С. Таран.

«Зірка» — СКА (Київ) 1:0. Гол у ворота гостей забив Микола Лапа.

В серпня, у четвер, «Зірка» зустрічалася у Харкові з місцевим «Маяком». Результат зустрічі 2:1 на користь кіровоградців. У неділю, 11 серпня, «Зірку» приймає на своєму полі северодонецький «Хімік». Поки що після трьох турів наша команда має 5 очок з 6 можливих.

ПАРАШУТНИЙ СПОРТ

1—2 серпня, напередодні Дня десантника, біля с. Федорівки Кіровоградського району проходили змагання Х Спартакіади України з парашутного спорту серед чоловіків, у яких взяли участь 13 команд міст та областей республіки. У програмі змагань: стрибки на точність приземлення, затяжні стрибки з виконанням комплексу акробатичних вправ, групові стрибки. Честь Кіро-

воградщини на цих змаганнях захищали майстри спорту Юрій Омельчук, Володимир Михальчук та Едуард Гребенник, кандидат у майстри спорту Олександр Нікіфоров, першорозрядник Сергій Байздер, які посіли шосте місце у загальнокомандному заліку (на першому місці — парашутисти Донецької області, на другому — севастопольці, на третьому — харків'яни).

Абсолютним чемпіоном Х Спартакіади за сумою двох вправ став спортсмен із Севастополя Борис Скибінський.

СИЛОВЕ ТРИБОРСТВО

На чемпіонаті республіканської ради ДФСТ профспілок серед відомчих спортивних клубів у м. Коломиї спортсмени кіровоградського спортклубу «Зірка» зайняли друге місце у загальнокомандному заліку. В особистому заліку кіровоградці були першими у шести вагових категоріях, де перемогу одержали серед чоловіків Вячеслав Жуков, Віталій Арсеньєв та Олег Задніпрянський, а серед жінок — Ярослава Фурдуй, Олена Сухорук та Людмила Сінкевич.

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Збірна Кіровоградщини з легкої атлетики вдало виступила на зональних змаганнях на Кубок СРСР, які проходили нещодавно у м. Орджонікідзе. Олена Тесленко, студентка факультету фізичного виховання Кіровоградського педінституту, зайняла друге місце на дистанції сто метрів, фінішувавши з новим рекордом області: 11,6 секунди. Наталка Грабар була другою на 200-метровці.

Перебираючи «Намисто»,

або Єлисаветградщина у житті і творчості В. К. Винниченка.

26 (за іншими джерелами — 25, 28) липня виповнилося 111 років із дня народження В. К. Винниченка — нашого земляка, видатного письменника, драматурга, живописця, публіциста, громадського та політичного діяча, революціонера. Він є нашим земляком не лише за фактом свого народження. Багато сторінок його біографії, особливо перших її двох десятиліть, пов'язані з нашим краєм.

Початкову освіту Винниченко отримав у народній школі рідного села Веселий Кут (за іншими джерелами у селі Григорівці тепер Новоукраїнського району). На кошти старшого брата (з 1890 по 1899 рік) навчався у Єлисаветградській чоловічій гімназії (зараз Офіцерський клуб Кіровоградського гарнізону). Але гімназію йому не пощастило закінчити.

Юнак заробляє собі на життя наймитством. Водночас готувався скласти екстерном екзамен за гімназичний курс. Зробити це йому пощастило у Златополі (тепер м. Новомиргород). Потім — юридичний факультет Київського університету святого Володимира (1901—1902 роки), революційна діяльність, арешти, солдатчина, еміграція. До речі, у втечі Винниченка за кордон діяльну участь брав ще один наш земляк, його близький приятель — Євген Чикаленко. Далі — повернення з еміграції, політична діяльність... І знову еміграція. Потім був «Закруток» в селі Ружен, поблизу Канн, де 6 бе-

резня 1951 року і закінчився життєвий шлях цієї людини, Письменника, Громадянина.

Окинувши поглядом життєвий шлях Володимира Винниченка, давайте повернемося до єлисаветградського періоду у його життя.

Невже наше своєрідне місто, не залишило бодай невеликого відбитку у пам'яті славетного земляка? І чи не можна знайти такого відбитку у творах Винниченка?

Беремо до рук «Намисто» (Винниченко В. К., Намисто: Оповідання. Передмова С. А. Крижанівського. — К. «Веселка», 1989). Це — цикл оповідань, кожному з яких автор дав назву однієї з народних пісень. Читаючи, відчуваєш, що доторкаєшся до чогось чудового, значного, навіть великого.

Отже, оповідання «Гей, не спиться...»

«Вашко та Любка спускалися лідяками на Сінній площі. Площа та була величезна, — ціле поле, — і широченною горою збігала в долину аж до самої річки. А понад річкою розлігся закурений, кострубатий, увесь у димарях, у залізоному плетиві завод...» Порівняємо з Єлисаветградом. Між фортечними валами і оточеним (тепер обласним) судом дійсно існувала на пагорбі велика Сінна площа, від неї, позв базар (тоді базар був по обидва боки Інгулу) був узвіз до самої річки, а за річкою — завод (зараз цех заводу «Гідросила»).

У оповіданні «За Сибіром сонце сходить...» згадується Болгарська церква. Чимось рідним повіяло. Не більше. Але далі із цього оповідання видно, що церква ця стоїть анізу коло річки, та ще й біля мосту. Тут і стає зрозумілим, що це ж наша Грецька церква (зараз Кіровоградський Святого Різдва Богородиці кафедральний собор).

Метка дівчинка Ланка з оповідання «Ой випила, вихилила...» зрізала сімака у генерала не у якому-небудь парку, а саме у нашому міському саду. А потім бачиш, як поліцей веде дівчинку по Садовій вулиці. До речі, Садова згадується і в оповіданні «Гей, чи пан, чи пропав...»

Хлопчик Зінь («Гей, хто в лісі, обізвися...»), якщо б він жив, скажімо, на Глиняній вулиці, то міг би бачити і Корчуна, і босяків — халамидників через щілину у паркані.

Майже дійовими особами багатьох оповідань письменника є храми, степ (який набуває чудернацьких, найрізноманітніших кольорів), місто. До речі, у всіх оповіданнях, дія яких розгортається у місті — міста лише стеною. І обов'язково через центр протікає річка, яка кожної весни широко розливається, а вода підходить аж до базару.

Ну хіба не наш Інгул? Хіба ж не наше місто?

П. КИЗИМЕНКО,
старший науковий співробітник Кіровоградського краєзнавчого музею.
м. Кіровоград.

НА ПАМ'ЯТЬ СЛАВЕТНОМУ ЗЕМЛЯКОВІ

Володимир Винниченко — класик української літератури, відомий громадський діяч, повертається до нас зливою публікацій. Це й романи «Сонячна машина», «Записки Кирпатого Мефістофеля», «Слово за тобою, Сталіне!», це й добірки оповідань у періодиці, есе «Відродження нації», листи, уривки зі

щоденника тощо.

Володимир Винниченко — наш земляк. У нашому краї він народився і прожив близько двадцяти років. Торік у Кіровограді його ім'ям названо один із проспектів. На будинку офіцерів (колишній гімназії, де у свій час навчався В. Винниченко) з'явилася меморіальна табличка. Облас-

ним театром імені Кропивницького поставлено виставу за п'єсою В. Винниченка «Закон». А нещодавно Кіровоградська організація Спілки письменників України заснувала Фонд Володимира Винниченка. Одне з найголовніших завдань Фонду — збір коштів на пам'ятник В. Винниченку в м. Кіровограді, на його

батьківщині. Засновники Фонду звертаються до читачів газети зробити свій внесок на пам'ятник славетному землякові. Рахунок Фонду: 316050, Кіровоград - 50, № 000700828 МФО 323011 в ак.-комерц. агропромбанку по Кіровоградській області з позначкою «Фонд Володимира Винниченка».

Минулого тижня околиця Кіровограда (район вулиць Героїв Сталінграда, Попова) збагатилася унікальним експонатом-вертольотом. Він гелнувся з невеликої висоти на відстані 500—800 метрів від житлових будинків.

Заступник командира Кіровоградського авіазагону Е. І. Кубріков повідомив редакцію, що вертолёт, деталі якого уважно вивчали декілька днів дітями, належить Херсонському об'єднаному авіа-

загону. Він здійснював обліт електропередач і біля підстанції, злітаючи з мокрого чорнозему — це стало причиною нещастя, апа.

Завдяки його залізній якості пілоти живі-здорові, від цього випадку в них залишився легкий переляк. Ну, а кіровоградці тепер знатимуть, що стояти під пролітаючим вертольотом не завжди безпечно.

Ю. ЯРОВИЯ.

ДО УВАГИ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

Кіровоградський обком ЛКСМУ (МДС) готує до друку у вересні — жовтні цього року довідник, що містить відомості про найменування, номери телефонів та прізвища керівників промислових підприємств, колгоспів, кооперативів, малих підприємств та інших організацій Кіровоградської області.

Орієнтовна вартість довідника 250 крб.

Якщо вас зацікавить такий довідник, надішліть до 1 вересня ц. р. гарантійний лист з зазначенням необхідної кількості примірників за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 41, обком комсомолу.

Телефони для довідок: 24-66-88, 24-95-66.

ФАКТ

Після публікації матеріалу «Бійте лоба через «Радій», у якому йшлося про коопе-

ратива «Радій», який не виконує згідно з укладеним договором ремонтних робіт з м.м.ц. «Погляда», як ще раз побували на місці, де має проводитися ремонт, і переконалися, що лоба справді можна розбити через безвідповідальне ставлення до своїх обов'язків працівників кооперативу.

Загублений атестат про закінчення Кіровоградської СШ № 19 за № 989583, виданий Лаврову О. В., вважати недійсним.

Загублений диплом НТ № 865462, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом Мамичу Е. О., вважати недійсним.

«Білі прийдуть — грабують, червоні прийдуть — грабують», — такою сентенцією охарактеризував ставлення влади до селянства один з персонажів відомого фільму «Чапаєв». Яких тільки експериментів не бачило село, скільки «спеціалістів» та добродіїв вчило його як треба працювати. Незважаючи на всі магістральні програми і обіцянки, це продовжується і досі. Однак село, хоч і з великими втратами, вижило, та й люди в колгоспах живуть, по наших мірках, непогано. Проте, нові ринкові реформи та паралельні, взаємозаперечуючі нововведення уряду, здається, покладуть цьому край.

Борис Мусійович Білий, голова колгоспу імені Ульянова, що в Новгородківському районі, не поділяє мого песимізму. «Якось викрутимось», — вважає він. А у нього багатий досвід роботи в екстремальних ситуаціях — були й неврожаї, засухи, інші авариї. І колгосп свій прийняв з декількома мільйонами боргу. Тепер на рахунок господарства — більше двох мільйонів карбованців, зміцніла й матеріальна база, центральними вулицями села Вершино-Кам'янки прокладають асфальт. Зсе ж, нові ціни завдали відчутного удару по економіці господарства — подорожчали будматеріали, сільськогосподарська техніка, добрива.

«Та їх все-одно немає, це й сьогодні дефіцит. Період передвиборних обіцянок минув, а рішення про пріоритетний розвиток села так і залишилися на папері. Перед жнивими не подбали навіть про забезпечення колгоспів запасними частинами. Про себе, однак, не забувають, здавай хліб і все. Такий от ми ринок маємо: зерно продаємо за вигідну для держави ціну, взамін — лише красиві слова».

Бориса Мусійовича в правлінні колгоспу застати важко. Не час у цю пору в кабінеті сидіти — в жнива справ багато. Додому вертається вже вночі. Душ, вечір, короткий сон і о четвертій ранку знову на ногах. Це, коли немає ніяких ексцесів. Ось напередодні мого приїзду поклали нові акумулятори на комбайнах. Як наслідок, не було чим годувати корів. Злодіям байдуже: акумулятори астановлюють на власних автомобілях, економіячи 500—600 карбованців (ціна чорного ринку). Ще б пак, «колгоспу нові привезуть». Та у то-

І ЦЕ ПЕРЕМЕЛЕТЬСЯ

му ася й справа, що не везуть.

Закінчуються жнива, які ж економічні перспективи колгоспу?

— Хорошого мало. Особливо важко сьогодні передовим господарствам, яким держава практично не дає змоги розвиватися. Ми здаємо, як правило, понад п'ять тисяч тонн зернових, маємо непогані показники з м'яса та молока. Нині наші середні результати зробили, так би мовити, стартовими. Відповідно важче стало з надплановою продукцією, за яку передбачаються доплати, різні пільги: автомобілі, побутова техніка тощо. Зате частина інших господарств, що ледь-ледь вимували пару сотень тонн, відтепер у вигіднішому становищі. Все краще — ледарям.

Ох не любить голова ледарчик! У самого — велика хата, підсобне господарство, свині, гуси, курі, сім ауликів. Коза на подвір'ї мекає. Звісна річ — одному не впоратися і в колгоспі, і вдома. Допомогають дружина, мати. Ціну копійки одним словом, знають. От на початку літа молодший

син з друзями з інституту приїхав: «Дай якусь роботу, батьку». Дав. Ту, за яку ніхто й братися не хотів — вичистити візачню від багатометрового шару скам'янілого гною. Такі собі Авісіє стайні. Геракл, як відомо, скористався річками, а хлопцям довелося вирубувати кожен сантиметр. Чорно працювали, але й заробили відповідно.

Повірте, грошей мені на потрібну справу не шкода. Необхідно щось людям чи господарству — будь ласка. Але ж і віддача мусить бути. П'ятдесят тисяч карбованців виділяю щороку на школу, придбав відео, навчальні прилади, школярам безплатне харчування організували. А попросив вчителів у жнива допомогти — зась. Не всі, звичайно, але... Або це відрахування у фонд безробітних. Та я зараз сто чоловік працевлаштувати можу, в селі робота завжди є», — обурюється Борис Мусійович.

— Ну, ви як справжній капіталіст говорите, — сміюся я.

— Та який там капіталіст, — зітхав він. — Той хоч сам собі господар, а мене тиснуть всі, кому не ліньки. Раніше райком командував, що сіяти, коли жати, скільки здавати. Нині партия від цього відійшла, зате ради партії рейняли естафету. Ті самі, котрим «вся власть». Як і раніше, «давай, давай!» «Перестаньте людям стільки вай!» «Перестаньте людям стільки зерна давати — яке району користь з цього?» Рекомендації дають — не більше трьох тонн працюючим. Люблять, мовляв, зерно кооперативам продають. А я скажу, правильно роблять! То їх справа, як заробленим розпоряджатися і кому продавати. Колгосп, завдяки цьому зерну, 160 тонн м'яса прийняв у населення, що ж тут поганого? І не дай колгоспникам зерна — вони у мене в поле вийдуть. Звичайно, роз'яснюватиму селянам, щоб раціональніше хлібом користувалися, залишки здавали у колгосп. А капіталізм... Воно, знаєте, і в природі так: один розумніший, другий дурніший, один лідер — інший роботящий.

Останнім часом колгосп імені Ульянова налагодив взаємовигідні контакти з виробничим об'єднанням «Крибасруда». Розроблено довгострокову програму, згідно з якою шахтарі фінансують і проводять великий обсяг робіт по оновленню інфраструктури господарства. Будують комбикормовий цех, ремонтують зрошувальну систему. З свого боку колгосп зобов'язується в майбутньому продавати криворозцям частину надпланової продукції за собівартістю.

Щоб вижити у наш час, необхідні широкі інтеграційні зв'язки. Не жалі, останні постанови республіканського уряду не враховують цього. Працювали раніше в колгоспі молдавани, сьогодні в селі прокладають дорогу вірмени. Були бригади й з Галичини. «Вже поїхали, — кажуть люди. — Листи з дому отримували: вертайся, мовляв, з москалів, бо хату спалимо». І таке у світі буває.

Так що розраховувати треба на власні сили, використовуючи усі можливості, які ще дає колгоспна система. «Ще як колгоспи доб'ємо, — переконаний Б. М. Білий, — тоді й справді всім кінець».

Є. ШЕПІТЬКО.

На фото: за кермом — голова колгоспу Б. М. Білий.

ІНФОРМАГЕНТСТВО «ЄВРО—ІКС» ПОВІДОМЛЯЄ:

А ЧИМ ЖЕ ТРАВИ ЗАВИНИЛИ!

У Львові, Тернополі, Івано-Франківську та менших містах можна придбати перевидання Тернопільського управління по пресі — книгу Юрія Липи «Ліки під ногами». Це чудовий збірник, у якому зібрано безліч рецептів лікування, вперше був виданий пістоліття тому у Кракові, а згодом опинився у закритих спецфондах Львівської наукової бібліотеки АН УРСР ім. В. Стефаника.

Тільки тепер, коли знято заборону на ім'я письменника, замученого «єнкаведистами» влітку 1944 року, книжка знову прийшла до людей.

РАТНИЙ ПЛЮРАЛІЗМ

У старовинному містечку Монастирськ, що на Тернопільщині, на головній вулиці (колишня Леніна) стоїть майже поруч два пам'ятники — Тарасу Шевченку і Володимирі Леніну. І перший, і другий потопують у живих квітах. Очевидно, жителі у такий спосіб демонструють здатність до плюралізму. Поруч — державний і національний прапори. Зрозуміло, державний — білий Леніна, національний — білий Шевченка.

«ПРИБЕРІТЬ ЛЕНІНА З ГРОШЕЙ...»

У 70-і роки, коли писав цього вірша А. Вознесенський, ще не стояла проблема конвертованості карбованців, і поет мав на увазі інше: ця людина, мовляв, не для замусолених папірців.

А от тепер, коли з «дерев'яного» карбованця, мабуть, скоро стругатимемо домовину для себе, запорізькі любителі року стверджують, що не треба анімації заходів «по-вознесенськи» — нас врятує... Як Гіллан. Колишній соліст групи «Deep Purple» під час своїх гастролей в Запоріжжі лишив десятки автографів на карбованцях, після чого їх вартість зросла... у 40 разів.

Отже, Мінфіну не грошову реформу треба проводити, а запрошувати Гіллана ще раз на значно більший термін, щоб він розписався на всіх асигнаціях Держбанку СРСР.

У ВСЯКОГО МУСІЯ СВОЯ ЗАТІЯ

Голову Запорізької організації Української республіканської партії Сергія Айбабіна було затримано на колгоспному полі з двома мішками краденого гороху. Стражам порядку, які після погоми все ж таки спіймали його, Айбабін пояснює, що вихований на психології «хапай нічче, бо ухопить хтось інший».

Раніше лідер місцевих республіканців попався на спекуляції горілкою.

ПІТАННЯ НА ЗАСИПКУ

Управління внутрішніх справ Дніпропетровського обласного управління приготувало для вступаючих на спеціальність «право» у місцевому держуніверситеті оригінальне анкетне запитання: «Чи були ви членом КПРС і з яких причин покинули її лави?» Варто зауважити, що серед майбутніх охоронців соціалістичної законності немало 18-річних юнаків і дівчат. Що ж накажете їм відповідати?

ЩОБ РОСІЯНАМ ЖИЛОСЯ КРАЩЕ, НІЖ У РОСІЇ...

На Львівщині працює 1308 шкіл, з них 95 процентів — українські, 2 змішані, 2 російські. Понад 22 тисячі учнів навчаються у російських школах і класах. Лише у Львові таких шкіл 22, а по області їх — 36.

Ще у вересні минулого року з ініціативи Російського товариства ім. Пушкіна та обласного управління народної освіти більшість російських шкіл та класів створили асоціацію «Російська школа». Вона прагне сформувати в Галичині російську школу нового типу, виходячи з того, щоб не сліпо копіювати школу в Росії, а забезпечити загальноосвітню підготовку російськомовних дітей як громадян суверенної України.

Російська громадськість опрацьовує плани динамічної мережі шкіл, серед яких приватні, приватно-державні, гімназії і ліцеї.

Церковна російська православна громада хоче відкрити притулок для дошкільнят і дітей шкільного віку, які лишилися сиротами і напівсиротами.

ОСОБЛИВО ЖОРСТОКЕ ВБИВСТВО

Запитання «Хто стріляв у Вадима Плюща» виявляється неправомірним.

Як вже повідомлялось, у вбивстві сина першого заступника Голови Верховної Ради України І. Плюща звинувачується Іванов Олександр Павлович, 1963 року народження, колишній слюсар з ремонту фотоапаратів гарантійної майстерні заводу «Арсенал», який імітував напередодні злочину бурхливу діяльність у кооперативі «Райдуга». Але стрілянини не було. Були десятки колотих і рубаних ран, заподіяних В. Плющеві в його квартирі 10 квітня ц. р. О. Івановим, який заплутався у безкінечних боргах. Ще буде названо і конкрет-

ні грошові суми (і в карбованцях, і в валюті), що їх гарячково програвав своїм наполегливим кредиторам зазвдник ігрових автоматів у готелях «Україна» та «Ленінградський» О. Іванов, ще доведеться дізнатися про його невтримну пожадливу гонитву на батьківських «Жигулях» за фірмовим міражем, про те, як потяг до кримінальної наживи від до програву життя.

А поки, як повідомляє «Вечірній Київ», співробітники слідчого управління ведуть ретельну завершальну підготовку обвинувачувального висновку.

ДОМАШНЯ КУЛІНАРНА КНИГА

СТОРІНКА ДЛЯ МОЛОДИХ ГОСПОДИНЬ

КОНСЕРВУЄМО ПО-НОВОМУ

Помідори з агрусом, чи буряк зі сливою ви можете приготувати для своєї сім'ї самі.

Кожна господиня добре знає: щоб банка з компотом чи іншими консервами на зиму не зірвалася, її треба простерилізувати. Але при тепловій обробці частина вітамінів руйнується. Як їх зберегти? А чи знаєте ви, що одна група вітамінів (в одних продуктах) може добре поєднуватися з іншою групою вітамінів (в інших продуктах) — і вони ніби підтримують один одного й зберігаються?

До таких продуктів — з вітамінами-фіксаторами — відносяться свіжі виноградинні листки, агрус, червона смородина. Хорошим фіксатором є аскорбінова кислота. Вона сприяє швидкому виведенню повітря, що дуже важливо при переробці суниць і малини. Норма: 1 грам аскорбінової кислоти на 1 л води. Додають її в процесі консервування.

А тепер спробуємо стерилізувати... парою. Для цього буде потрібен звичайний чайник і гумова трубочка. У стерильну банку кладемо фрукти, ягоди чи овочі разом з прянощами. На носик чайника одягаємо гумову трубочку, інший її кінець опускаємо в банку (на 2/3 висоти). Чайник з водою ставимо на вогонь, доводимо до кипіння. З моменту появи пари в банці починається процес стерилізації. Трилітрові банки стерилізуються 15—20 хвилин, літрові і півлітрові — 7—10 хвилин, до появи соку.

Після цього банка швидко закривається. Для яблук, груш, слив, чорної і червоної смородини, агрусу, суниць, малини, жимолості рекомендуються банки не більше 0,5 л.

При стерилізації парою цукор, сироп, заливки і воду НЕ ДОДАЄМО, за деякими винятками. Огірки, помідори, кабачки, патисони після обробки парою заливаємо одною з рекомендованих нижче заливок і швидко закриваємо. Тому перш ніж почати консервувати, приготуйте все необхідне. І пам'ятайте: банки повинні бути стерильні, а продукти — вимиті в проточній воді і підсушені на рушниках.

ЗАЛИВКИ

При консервуванні будь-яких овочів можна використовувати різні заливки і одержувати консерви різноманітні за смаком, інколи — досить пікантні.

1. 700 г води, 300 г чорної смородини, 50 г солі, 50 г цукру.
2. 300 г малинового соку, 300 г води, 100 г цукрового піску, 30 г солі.
3. 300 г ягід барбарису, 1 л води, 150 г цукрового піску, 30 г солі.
4. 300 г соку жимолості, 700 г води, 50 г солі, 50 г цукру.
5. 300 г соку ревеня, 300 г води, 30 г цукру, 50 г солі.
6. 300 г шавлію, 800 г

води, 50 г солі, 30 г цукру (це заливка — для огірків і патисонів).

РЕЦЕПТИ

У рецептах буде зустрічатись двократна й трикратна заливка, а це означає, що покладені в банки овочі чи фрукти заливаємо киплячою заливкою, через 3—5 хвилин зливаємо, кип'ятимо заливку і заливаємо ще один чи два рази. Заливки треба готувати більше від необхідної кількості: частину її вбирають продукти, трохи розливається, а трохи випаровується.

Аби визначити кількість необхідної заливки, потрібно у банку з продуктами, приготова-

ними для консервування, налити води, виміряти її кількість і додати ще одну склянку. Оце й увесь розрахунок.

БУРЯК

БУРЯК З СЛИВОЮ. Відварюємо буряк до готовності (краще брати дрібний, темного забарвлення), ріжемо на скибочки або кружельця, гарно вкладаємо в банку, а між рядками — сливи (їх попередньо бланшуємо 3 хвилини), дода-

ємо прянощі — гвоздику, листки лимонника (5 г на 1 л розчину) — і заливаємо киплячим розчином — на 1 л води 100 г цукру, 20 г солі — і швидко закриваємо.

Буряк з яблуками можна приготувати так же як і з сливою (яблука бланшуємо 5 хвилин).

ПОМІДОРИ

1. Укладаємо в трилітрову банку помідори, 8—10 штук листків лимонника, 3 рази заливаємо киплячим яблучним соком, на 1 л якого додаємо 30 г солі і 30 г цукру, після 3-го заливки закриваємо. Помідори бланшуємо півхвилини.

2. **ПОМІДОРИ ДЕЛІКАТЕСНІ.** Бланшуємо їх 1/2 хвилини, укладаємо в трилітрову банку, додаємо острого, листки м'яси — по 30 г і заливаємо трикратно киплячою заливкою (в неї входять на 1 л води 300 г соку червоної смородини, 50 г меду і 50 г солі).

3. **ПОМІДОРИ З АГРУСОМ.** Наколюємо агрус і пересипаємо ним помідори в трилітровій банці (бланшуємо їх як і попереднього разу — півхвилини). Трикратно заливаємо киплячим розчином — на 1 л води 50 г солі і 50 г цукру. Після 3-го разу закриваємо.

4. **ПОМІДОРИ З ЧАСНИКОМ.** Помідори бланшуємо півхвилини, укладаємо в трилітрову банку, пересипаємо часником — 300 г, заливаємо киплячим розчином: 1 л яблучного соку, 50 г солі, 50 г цукру.

5. **ПОМІДОРИ З ЦИБУЛЕЮ.** Бланшуємо їх 1/2 хвилини, укладаємо в банки, пересипаємо нарізаною кільцями цибулею і заливаємо киплячим розчином: на 1 л яблучного соку 30 г цукру, 30 г солі — і закриваємо.

Примітка: 1. Часник і

цибуля — фітонцидні рослини, тому досить одноразової заливки.

2. Щоб шкірка у помідорів не тріскалась, перед консервуванням гострою дерев'яною паличкою проколоти їх зверху кілька разів.

КАБАЧКИ

1. Нарізаємо стружку, вкладаємо в трилітрову банку, заливаємо киплячим розчином: 1 склянка яблучного соку, 1 склянка олії, 1 склянка води, по 30 г цукру і солі, 50 г тертого часнику — і закриваємо.

2. Ріжемо кружельцями, укладаємо в 3-літрову банку, заливаємо киплячим розчином: 1 склянка олії, 1 склянка соку червоного буряка, 1 склянка яблучного соку, 3 г лимонної кислоти, 1 ст. ложка розтертого в порошок насіння кропу — і закриваємо.

3. Кабачки, моркву, яблука нарізаємо гарними скибочками, укладаємо в 3-літрову банку і заливаємо киплячим розчином: 0,5 л яблучного соку, 0,5 л води, 50 г меду чи цукру, 30 г солі і 10 штук листків лимонника.

4. Кабачки ріжемо скибочками, вкладаємо в банки, заливаємо киплячим розчином — сік червоного буряка, 2 ст. ложки розтертого насіння коореандру, 30 г солі, 3 г лимонної кислоти. Заливаємо 3 рази і закриваємо.

ОГІРКИ

1. Огірки з яблуками обливаємо крутим кип'ятком і щільно укладаємо в трилітрові банки, додаємо 10 листків лимонника і тричі заливаємо розчином: на 1 л води 50 г цукру, 50 солі — і закриваємо.

2. **ОГІРКИ В ЯБЛУЧНОМУ СОКУ.** Обливаємо їх кип'ятком, укладаємо в трилітрові банки, тричі заливаємо киплячим розчином: на 300 г яблучного соку по 50 г солі і цукру.

3. **ОГІРКИ У ВИНОГРАДИНИХ ЛИСТКАХ.** Обливаємо їх кип'ятком, а потім холодною водою. Кожний огірок загортаємо у виноградинний листок і щільно укладаємо в трилітрову банку. Трикратно заливаємо розчином: на 1 л води 300 г яблучного чи виноградного соку, по 50 г цукру і солі, і закриваємо. Виноградинні листя зберігає зелений колір огірочка і надає йому особливий смак.

шкірочки. Ідять гарячою з солоним вершковим маслом.

УЗВАР (КОМПОТ З СУХОФРУКТІВ)

Перебрані і промиті сухофрукти і ягоди заливають водою, додають мед чи цукор, накривають кришкою і варять доти, поки груші стануть м'якими. Готовий узвар охолоджують у воді.

На літр води — по 100 г яблук, груш, вишень, слив, 50 г ізюму, склянку меду чи цукру.

ДЛЯ ЗАКВАСКИ ЗГОДИТЬСЯ Й СМЕТАНА

Для приготування поданих нижче продуктів потрібні свіже кип'ячене молоко і чисто вимитий емальований посуд. Закваскою служить тільки свіжа сметана (добре б, якби молоко і сметана були домашніми).

КИСЛЕ МОЛОКО. Молоко закип'ятить, охолодить до 28—32°C, додайте сметану (півсклянки на літр молока), ретельно перемішайте, закрийте каструлю кришкою. Для підтримання постійної температури (28—32°C) посуд з молоком помістіть в іншу каструлю чи таз більшого розміру з теплою водою на 6—10 годин, періодично підливай-те гарячу воду. Готове кисле молоко охолодить до 8—10°C.

Інколи роблять кисле молоко, залишаючи не-кип'ячене молоко скисати в теплому місці. Такий самоквас можна використовувати тільки для випікання кулінарних виробів (млинчиків, оладків й ін.).

РЯЖАНКА. Її готують із топленого молока. Свіже молоко влийте у глиняний глечик чи горщик, прикрийте кришкою і поставте в духовку на слабкий вогонь на 1—2 години. Топлене молоко охолодить до температури 35—37°C і заквасьте свіжою сметаною із розрахунку одна склянка на літр молока, витримайте при цій температурі на водяній бані 3—5 годин і охолодіть.

СИР. Каструлю чи судок з кислим молоком поставте на водяну баню і підігрійте до виділення сироватки. Слідкуйте, щоб кисле молоко не перегрілось. Інакше сир буде жорстким. Одержану суміш перелійте в марлеву чи полотняну торбинку, не турбуючи її підвісьте над якимось посудом на 5—8 годин.

Приготувати сир можна також із суміші кислого і свіжого молока — кисле впливають у свіже кип'ячене. Якщо берете однакові порції продуктів, витримуйте суміш на вогні 1—2 хвилини. За цей час відділиться сироватка і утвориться згусток.

Усі операції (кип'ятіння, закривання, за-квашування) необхідно робити в одному і тому ж посуді.

ВАРЕННЯ З РАЙСЬКИХ ЯБЛУК

Райські яблука сортують, відбирають пошкоджені, червиві і недозрілі. Обрізають наполовину плодоніжки, видаляють чашолистки, мийуть, дають стекти воді, наколюють виделкою і бланшують в киплячій воді протягом 3—4 хвилин після чого швидко охолоджують у воді.

Підготовлені яблука заливають кип'ятком цукровим сиропом з розрахунку 1 кг цукру і 2 склянки води на 1 кг райських яблук і витримують чотири години. Потім проварюють протягом 15 хвилин, знову витримують чотири години, підварюють 15 хвилин, знову витримують чотири години і атрете підварюють до готовності.

Гаряче варення роз-

фасовують у гарячі сухі банки, закупорюють ретельно і ставлять охолоджувати.

Крім вказаного способу гарячого розфасування без стерилізації, готове гаряче варення можна простерилізувати. Його розфасовують у гарячі сухі банки, накривають підготовленими кришками, нещільно закупорюють, ставлять у каструлю з підігрітою до 70 градусів водою і пастеризують при температурі води в каструлі 90 градусів: банки місткістю 0,5 л — 10 хвилин, місткістю 1 л — 14 хвилин.

Після пастеризації їх остаточно закупорюють і ставлять охолоджувати.

Сезон приготування — серпень—вересень.

ЇЖТЕ З НАМИ, ЧУМАКАМИ

Першими туристами на Україні, очевидно, були чумаки. І в Крим вони їздили з досить прозаїчною метою — по сілі. Сучасні чумаки мандрують туди вже не на волах — власні лімузини мчать їх до омріяних морських пляжів. Але дорога до моря далека. І в ній так хочеться їсти. Тому не завадило б ним ішим мандрівникам

згадати про нехитрі чумацькі рецепти.

КУЛІШ ЗАПОРІЗЬКИЙ

Склянку промитого пшона засипають у казанок з киплячою водою (2 л) і варять 25—30 хвилин, додають порізану кубиками картоплю, солять, перчать, варять ще півгодини. На сковорідці готують зажарку із дріб-

но нарізаного сала (150 г) і двох цибулин, заправляють куліш, посипають зеленою петрушкою.

КАРТОПЛЯ ПЕЧЕНА

Непочищену картоплю добре мийть, кладуть на прогоріле вугілля, посипають сіллю, зверху прикидають жаром. Печуть до готовності. Перед їжею очищають від

НА РОЗІ КРАСНОГО СЛОВА РАЙДУГА ТРИВОГИ

Цього року у видавництва «Радянський письменник» має побачити світ нова збірка поезій кіровоградського автора Валерія Гончаренка. До неї входять поезії-роздуми, поезії-тривоги і поезії-надії. Це — своєрідний щоденник душі поета.

В. Гончаренко перші вірші опублікував у «Молодому комунарі». У цій же газеті він розпочинав свій шлях журналіста. На сторінках нашого часопису друкувалась його поема «Вітрило обрію», за яку йому було присуджено обласну комсомольську премію імені Юрія Яновського.

Валерій Гончаренко — член Спілки письменників України. Його твори перекладалися на болгарську, російську, осетинську, казахську та інші мови.

Сьогодні ми знайомимо читачів із творами нашого земляка, які увійшли до книги «На розі полудня».

ПОСЛАННЯ ДО ПІТЕКАНТРОПА

Крику мій, у горлянці чався!
Я до фінішу вже добіг.
Пітекантропе, друже, чванься
Тим, що заздримо ми тобі.
Обмаліли і обміліли
В руслі часу віки нові.
Як ми розумом обідніли
З безголів'ям у голові.
Де шмат неба із летом птахів?
Мирний атом спалив Едем.
І земля наша рідна — плаха,
До якої себе ведем.
Пітекантропе, не вагаюсь —
Щиро зичу я у журбі:
Хай ніколи підступний Фауст
Не пробудиться у тобі.
Будь щасливим в насущній праці.
Хай не ступить на твій поріг
Мефістофель цивілізацій,
Що тебе на загин прирік.

ТОМУ, ХТО ПОМРЕ НА СВІТАНКУ

Вже промінь дзвінкий у вікно
не постука.
Тобі не розквітне троянда чудесна.
Нарешті, земляне, умре твоя
мука,
Та радість від цього, на жаль,
не воскресне.
В татарник сховається вітер
недужий,
Де тиша піском в улоговині плаче.
І горлиці вип'ють півнеба з
калюжі,
Та ти свою спрагу не втолиш,
одначе.
Ніколи дорога суєт не покличе,
Не візьме у бран тебе скнарості
демон.
І все ж ти пробач нас, німий
мандрівниче,

Що ми — не з тобою, хоч слідом
ідемо.
Прости, що востаннє і вперше
сьогодні
В тобі не озветься пробудження
пісня.
І я тільки, впавши лицем у долоні,
Мов квітку, губами ім'я твоє
стисну.
Без тебе у світ гаруватимуть
квітні.
Де, може, пристанище слізне і
наше.
О хто б ти не був, молодик а чи
літній.
Пробач, нещасливцю, бо як же
інакше?

ВІТАННЯ ГОРЛИЦІ

Про це б написати величну поему,
Де слово нуртє, мов струменем б'є.
При білих вікні на балконі моєму
Голубка гніздо влаштувала своє.
Вона два яєчка у пір'я ховає,
Довірливо дивиться в очі, мовляв,
Тобі довіряю сьогодні, хазяїн,
Щоб завтра тобі довіряло маля.
Вона прилітає сюди, мов додому,
Крилом завеселяє оселю тоді.
Як радісно знати, що в цьому складному
І грізному світі ще вірять тобі.
Світанок човнує в серпанок імлістий
І веслами настрою в будень гребе.
І я — урбаніст провінційного міста,
Сьогодні, пташино, співаю тебе.

ВЕЧІРНЯ НОВЕЛА

Не накличуть напровесні
Тебе в сад солов'ї,
Відцвілися не проліски,
А дороги твої.
Під гарбою осінньою
В цілім світі одна
Ти кульбабою сивою
Вечорієш сумна.
І на лавці з бабами
Уже звично сидиш.
У смугастій піжамі
Він приходить сюди ж.
Ніч безвітряна листяна.
Призабуто не все.
Він професорську лисину,
Ніби лампу, несе.
Ти ховаєш у шалі
Темну зморщену кисть.
А він поглядом жалить,
Пропіка, мов колись.
Плинуть хмари кошлаті,
Як латки голубі.
Він щось хоче сказати,
Нагадати тобі.
Мов могло б все по-іншому...
Та ж не склалось однак.
В небі місяць підвішаний,
Наче срібний будяк.
Молодої пригоди
Ех, не трапиться вже.
І нащо він приходить,
Давній сум стереже?
В нього внуки чудові,
Сміхом повне вікно.
Не ламай гордо брови,
Все одно.
Все одно
Вітер спомину старість
І не доземно, як вишню.
Якось так воно сталося.
Якось так воно вийшло.
Не святкуй поза грозами.
Спогад-відчай терпкий...
Солов'ями морозними
Дзвонять сині шибки.

* * *
Епохи лицарі страшні,
Що провокують герц'я найтяжчий...
Нема героїв у війні,
Є тільки жертви і звитяжці.
Є кров пролита і багнет,
Що смертоносить і донині.
Є щит із ядерних ракет —
Як порятунк в домовині.
Є безневинне дитинча,
Убите в дальній Палестині,

І людство, що уже втрача
Лице осмислене людини.
Я бачу крізь роки туман:
Стоїть безцільний і безвільний
В потертих джинсах наркоман
Чи вік двадцятий божевільний?

* * *
Дайте пісню солов'ю,
Щоби день
промінився.
Обійду біду свою,
А з чужою стрінуся.
Не від когось утчу,
Не за кимсь
тужитиму,
Підберу біду чужу,
З нею в згоді житиму.

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «МК»

РАЗОМ З ГІМНАЗИСТАМИ

Є в деяких угорських гімназіях прекрасна традиція — коли святкують день тієї людини, чий ім'я носить гімназія, її учні не вчать, а... проводять ігри, займаються разом з викладачами.

Так було і в гімназії міста Баттоні імені Мікеша Келемена. Спочатку учні обрали серед «своїх» директора — ним стала дівчина з наймолодшого класу. Вона отримала символічний ключ.

Не забули зібрати і «дані» про наставників — у досвіду вийшли їхні улюблені страви, виконавці пісень, політичні погляди, кольори і т. п.

Як відпочинок пройшов і крос на далеченьку дистанцію. Викладачі — чоловіки «наказали» юні у футбол — 1:0, а їхні колеги — жінки виграли в учениць у баскетбол 42:31. Під час ігор такий регіт стояв по стадіону, що жителі містечка аж прихилили вулицю.

дили цікавитися: в чому справа і... самі ставали болільниками.

Спортивні ігри так усім сподобалися, що їх продовжили, звичайно з розвагами й наступного дня. Викладачі й учні скакаючи на скакалці пробігали певну відстань і повертали назад — щось на зразок естафети, бігали в одній ласті, підмітаючи віником тенісний м'ячик, бігали з підносом, на якому красувалася склянка води, їздили на маленьких триколісних велосипедах.

Здорово повеселилися всі, і, що найцікавіше, такий відпочинок справді зближує викладачів та учнів.

Не вірите? Спробуйте в себе! Хоча б під час літніх канікул.

Й. БУДАЧИК.

м. Батоня,
Угорська Республіка.

Щодня молодий сержант Сергій Деренков несе службу на автостанції № 2 в Кіровограді, де часто доводиться мати справу з п'яницями, хуліганами, злодіями. Важко йому там одному, хоча зі своїми обов'язками міліціонер справляється бездоганно.

На знімку: сержант С. Деренков.

Фото В. БОГОМОЛЬЦЯ.

— ДЕРЖАВІ! Таку відповідь отримав від знайомого.

— Так, — продовжував він, — навіщо дитина народжується, вона не знає, а як складеться життя в майбутньому десятиріччі, знає кожне. Дійсно, до шести років ми ростемо майже вільно, а потім знаходяться хазяїни. Спочатку в школі, де через кожні три роки нам одягали жовтенькі зірочки, піонерські галстуки і комсомольські значки. Вісімнадцятирічних нові хазяїни відправили захищати Батьківщину. Після армії нас змушували неодмінно

тожитку? Пусте діло! В гуртожитку гам, бруд, тіснота. Комендант і вихователі пхають ніс в кожну шпарину.

На квартирі хазяї підкреслюють, що вони дають тобі оселю, отож...

Приятелі і знайомі дивувалися, чому я не заводжу сім'ю. Запитував: «Ви щасливі?» Вони мовчали, потім говорили як гарно, коли є дитина, сім'я, затишок і починали скаржитися на матеріальні труднощі.

Злякавшись буденності, полишив дівчину і зажив

тав як воно холостякувати. Почув що одні над цим не замислювалися, інші, страхаючись пуг Гіменея, жили просто: робота, гуляння, пиятика... і повії.

Один, сорокарічний і авторитетний на вулиці і роботі чоловік, відповів більш змістовно:

— Одружусь на жінці, котра за це була б вдячна.

— Чого ж не одружусь?

— Навіщо? Виростити малюка для добрих і поганих діл?

КОМУ ПОТРІБНА ДИТИНА?

йти працювати або вчитися, інакше наліплювали ярлики ледарів і відправляли до суду. В установах, на підприємстві чи в колгоспі працювали декілька десятків років, отримували пенсію, точніше особисту свободу, вільний час і відчуття нічності, бо бажання вже не відповідали фізичним силам.

Паганого і хорошого в роздумах приятеля порівню, і я не захопився детально обмірковувати почуте.

Перша любов нагадала бєсїду трирічної давності. Дівчина пропонувала офіційно оформити стосунки. Та будова сім'ї вимагала мати в руках надійне ремесло і власну оселю. Сталої професії я тоді не мав. Хіба назвеш шановною роботу, коли маленький начальник витворює з тобою асе, що йому заманеться?

Жити з батьками? Домашнє життя, сповнене дріб'язкових клопотів, приниження, важкої праці, повсякчас стояло перед очима. Наймвати житло за півсотні карбованців, чекаючи від держави двокімнатну квартиру? Кому вона потрібна в п'ятдесят років? Будувати власний дім, економлячи на молодості? Життя на квартирі чи в гур-

по-старому: вчився, працював, встрявав у пригоди і халепи, знайомився з дівчатами і безжалюдно нічав хорощих і поганих. Словом, вів себе як в приказці: «Нужно прожить так, чтобы в конце жизни, оглянувшись, увидеть горы пустых бутылок и массу обманутой женщины».

Коли мені виповнилося тридцять років, за вірності принципу одинака, отримав звання затятого холостяка і людини малозрозумілої поведінки.

Злам стався несподівано. Приятель побив любчика власної коханки. Почали святкувати перемогу. Під час пиятики спитав Павла (так звали знайомого), чому в 43 роки він неодружений. Павло, вилаявшись, мовив з тугою в голосі, що жінка, з якою він підтримував стосунки дев'ять років, не вийде за нього заміж бо вони обоє люди одинакові за характером, а значить не зможуть доповнювати один одного та і молодша вона на цілих вісім років.

Зацікавившись вирішив послухати інші точки зору. Дізнався — в нашому мікрорайоні десятки чоловіків не мають ні сім'ї, ні дітей. Знайомлячись з ними пи-

— Добре, навіщо вам майно, будинок, автомобіль?

— Постарію, продам чи відпишу родичам і подамся в будинок престарілих.

Колишній однокласник, сьогодні бомж, виклав свій варіант:

— По-перше, познайомлюся з жінкою, «зроблю дитину». Житиму з нею, а не вийде — чкурну світ за очі...

— Аморально! — обурився я.

— Знаю, — відповів він. Ми вивчали українську, російську і зарубіжну літературу, критикували і судили її героїв. Подорослішавши, обмірковуючи питання, котрі хвилювали засуджених нами в роки юності літературних персонажів, виявили убогість і сірість думок людей кам'яного віку. Приводячи чужі думки, даю можливість декому помислитися. Та десятки тисяч розумних і дурних, як видно з наведених прикладів, живуть без домашнього затишку. Впевнений, що не ачені, не журналісти, не вчителі, не суспільство не роз'яжуть вузлики поставленого питання, а самі лише одинаки, шукаючи правильну відповідь.

С. Т.

Дякуємо тобі, Кубо!

Цей знімок зроблено на Кубі. На острові Свободи, як вчили ми декілька років тому з підручників. Там, де постійно тепло, де лагідні хвилі океану омивають береги країни, якій ми, Союз, допомагали тримати-

ся на плаву соціалізму. Сьогодні вона через моря-океани поділа нам руку допомоги. Справжньої допомоги, яка щиро приймалася дітьми-чорнобильцями, котрі там весело сміються з цього знімка.

Знімки нашим дітям дарували безплатно. Взагалі на всю подорож до Куби ті, хто туди їздив, витратили десь по карбованців п'ятдесят. Усе решта — турбота кубинців і турбота ЦК ЛКСМУ (МДС), інших благодійних організацій.

— Навіть ніколи не думала, що колись у житті доведеться разом з донькою Танею побувати на Кубі. Вона в мене хвора. Хвороба не з приємних, стосується крові. Дізналася, що в Кіровограді кубинські лікарі оглядають дітей-чорнобильців, які поїдуть на оздоровлення. Пішла на консультацію, знаєте, як той, хто тоне, хапається за соломинку, так і я за будь-яку новину. Заокреанські медики оглянули мою доньку і... запропонували лікуватися в них. Не вірила, що так можна. Решту турбот взяв на себе наш Кіровоградський обком комсомолу. Документи оформляли, направлення різні виписували там. Навіть запропонували й мені, бо донька ще ма-

ленька, поїхати. Повторюся — не думала навіть, що це можливо.

Так після повернення розповідала Людмила Олексіївна Пічуренко. Ще вона повідала, як радо зустріли на острові-державі. Зразу розвезли по кемпінгах. Дітей взяли на повторне обстеження. Декому робили операції. Про рівень медичного обслуговування всі відгукувалися дуже схвально.

Судить самі: Людмила Пічуренко разом з іншими п'ятьма мамами з Кіровограда, які мали важкохворих дітей, в обов'язковому порядку пройшла медогляд. Порадили лягати на операцію, якої в Кіровограді уникала. Трошки полякали, мовляв, дочекаєшся, що пізно буде. Лягла.

Тепер не нахвалитися лікарями, їхньою привітністю. Медичне обладнання, як розповідала, теж набагато сучасніше за вітчизняне. Приїхала сюди весела й радісна — ніяк не наїшлись, що донька підлікувалася, сама здорова й поправилася.

На Кубі важкохворих дітей селили (хто з мамою, а хто доросліший, і сам був) у госпіталь.

Дітей-чорнобильців з аеропорту привезли в табір, поселили в будиночках, де колись мали дачі американські колонізатори. Кіровоградців було 28 юнаків і дівчат.

Руслана Купрієнко, дев'ятикласниця Кіровоградської СШ № 31 не забуде, за її словами, Гавану, де одна вулиця чиста й красива, а решта — в розвалинах, так, немаче щойно землетрус відбувся.

Вразила всіх і бідність. Якщо хто думає, що ми на Україні бідні, то це не так. Там, що здавалося наших юних земляків, живуть ще бідніше. Продукти, промислові товари — все продається за спеціальними картками. Будинки злиденні на вигляд. Купити добротну річ можна (в нас теж) у валютних магазинах. Гарячої води взагалі нема, холодна подається по годинно.

Я розмовляв з двома колишніми жителями Прип'яті—вже згаданому Русланом і восьмикласницею Кіровоградської СШ № 18 Оксаною Ахаджановою, — і обидва в один голос твердили, що все ж найбільше запам'яталися люди.

Дівчатка розповіли, як кубинці їх радо зустрічали, що народ цей веселий, говіркий, співучий. Прикладів — безліч. Усі дітлахи приїхали з полікованими зубами: це вже традиційно на Кубі пломбують усім зуби спеціальними емаллю. Роблять процедуру безболісно, що для нас дивина.

Незабутнім залишився й океан. Хоч від води інколи й чувся запах нафти, яка плямисто псувала безмежну голубину океану, купатися бігали всі радо. Навіть медуз не боялися, після укусів яких деякі хлопці потрапляли в госпіталь.

По секрету ще сповістили новину: на найвищому рівні в таборі робили манікюр. Хто-хто, а дівчата чи не щоденно відвідували те місце.

Додому їхати, звичайно, не хотіли. Майже сорок днів провели на Кубі серед сотень тисяч радянських дітей і кіровоградців. На прощальному вечорі тихцем схлипували, що настав день розлуки, і Куба багатьом згадуватиметься лише уві сні.

Ю. ДЖЕРЕЛЬНИЙ.

ДЕЛЕГАТОМ комсомольського з'їзду став мій однокласник Валерій. Він був один з тих, хто прийшов до нас у дев'ятий клас з восьмирічки. Сьогодні там уже збудували нову середню школу, а десять років тому жителі Софіївки мусили ходити кілька кілометрів щодня. Він був тихим і мовчазним хлопцем. Настільки мовчазним, що за два роки спільно-

часи покивав головою... Клас сприйняв цю новину спокійно: делегат так делегат, кого тепер цим здивуєш? А я згадала — колись наша газета писала про Валерія. Була така традиція, як делегат з'їзду чи якоїсь конференції, то ніби визначна і цікава для всіх особа — обов'язково писали нарис чи зарисовку, це вже як у кого виходило.

пішли до ресторану. Після першого келиха шампанського і шкільного вальсу, літня задуха погнала нас на балкон.

Хлопці прицепилися до Валери:

— Розкажи як ти був депутатом чи делегатом, чи як воно там?

— А що? Я б ще поїхав. Правда, зараз ото до делегатів пристають на вулицях, плакати всякі пишуть, щось вимага-

крила його кращими речами свої гріхи. Як тут бути? Хто гарантує, що апарату чи його найконтсервативнішим представникам не заманеться виступати з якимись альтернативними пропозиціями, проєктами рішень? Звичайно, більшість не підтримає. І все ж...

Тоді, у 87-му цього у комсомолі ще боялись. Тож і виробився «делегатсько-депутатський» тип представників «робітничого класу і колгоспного селянства», який на найможливіших з'їздах, зльотах, конференціях, симпозіумах, а кілька років тому й у Радах — від сільської до Верховної, представляв народ. До нього належали ті, хто працював так собі, але був не проти посидіти в президії, одержати якийсь додатковий прохання за нижчою від державних ціною. Думаю, що їх особливо не балували, дуже багато не давали, але їм досить було й малого...

Неприваблива роль у цій справі відводилась і для нас, журналістів. Приїхав у якийсь господарство чи на підприємство — і до парторга, а він уже вжахе з ким говорити і кого прославляти...

Звичайно, все це в минулому. І, здавалося б, для чого згадувати, перабирати колишній бруд? Воно то так, але не зник вчорашній бруд безслідно, він змінюється, перетворюється у нові форми, адаптується до нових умов. Точніше, до своїх сучасних вимог делегатсько-депутатський тип пристосовує система.

І знаходяться й сьогодні люди, які не вникнувши в суть справи, не маючи повної інформації, від імені робітничого класу або трудівників села, засуджують те чи інше явище або якусь людину.

Моїм однокласником Валерієм вже, мабуть, не скористаються — він мовчун, скромняга, тож у політичному вирі не втримається. Він міг бути прикриттям, поки була точно спрямована, перевірена, безпечна і спокійна хвиля. Але скільки ще інших Валер, яким тільки шепни, і вони перекричать будь-кого.

Тип таких людей — продукт адміністративно-командної системи. Чим менше знає, тим краще. Такі люди — наш якір на мертвій точці сьогодення.

С. ОРЕЛ.

БОТАНІЧНИЙ САД НА СУГОКЛЕІ

Щодня, а часто і по кілька разів на день, в обласне і міське товариство охорони природи дзвонять жителі міста з тими чи іншими екологічними проблемами. На жаль, у більшості випадків товариство охорони природи не може вирішувати питання окремих порушень природоохоронного законодавства через обмеженість правових (юридичних) уповноважень. Такі питання під силу лише державним органам — міським комітетам по охороні природи, міськрайвиконкомом, службам по благоустрою та комунальному обслуговуванню міста.

І, на жаль, права захисників природи міський комітет не використовує в повній мірі, чим гасить природоохоронну ініціативу громадськості міста.

Взяти б такий випадок. У кінці березня цього року студенти педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна на чолі з педагогами Б. Г. Бурдіан та А. І. Кривульченко звернулися в обласне товариство охорони природи з ініціативою посадити саджанці декоративних дерев в запроєктованій під озеленення приміської зони або створити студентський сквер.

З цим питанням обласне товариство охорони природи спочатку звернулося в трест зеленого господарства міста. Головний інженер тресту Семен Григорович Індиченко відповів, що план і програма озеленення міста виконані, а на такі заходи, як студентський сквер чи просто висадку саджанців в прирічковій зоні міський комітет охорони природи грошей не дає, та й саджанці дуже дорогі — потрібно не менше 5 тис. карбованців.

Після цього звернулися з проханням у міський комітет охорони природи, де в холодному тоні Микола Миколайович Жуков відповів, що окремий ентузіазм не підтримує, а кошти на озеленення міста буде виділено для проведення масового заходу в місті — «Зеленого свята», що відбудеться в кінці квітня. Ось тоді, будь ласка, будуть запрошені всі бажані, садіть дерева собі на здоров'я!

Але після цієї розмови якщо і було «зелене свято» в місті, то проводилося воно віруючими та в церкві. А екологічного суботника, мабуть, не було.

Де-де, а в нашому місті та області більш ніж досить екологічних проблем, які вирішувати треба негайно. Ці проблеми обговорювались у квітні на сесії Первозванівської сільської Ради, ці проблеми щороку висувуються до вирішення учасниками ліквідації аварії в Чорнобилі від Кіровоградщини. Ці проблеми і тепер залишаються невирішеними. Це КГЗКОР під м. Долинською. Інгульське уранодобувне управління (РУ-2), очисні споруди міст області, стан річок області, екологічна невідповідність розміщення промислових підприємств, стан зберігання та використання паливно-мастильних матеріалів, гербіцидів, хімікатів тощо.

Єдиний шлях боротьби з екологічними аномаліями — це відтворення або заміщення зруйнованого та порушеного, тобто створення додаткових природоохоронних зон, реконструкція існуючих. Таким прагненням громадськості міста уже багато років є створення в приміській зоні ботанічного парку. Як науковці, так спеціалісти і любители природи міста сходяться на одній думці: ботанічний парк повинен бути створений і кращого місця для цього, як район Масленівки, де річка Сугоклея впадає в Інгул, і бути не може.

З приводу створення ботанічного парку обласна Рада товариства охорони природи після наукового обґрунтування місцевості та умов закладки звернулася з клопотанням до міськрайвиконкому та облвиконкому. Питання про відведення території під цей парк майже вирішено. В міськрайтериторії по перспективному плану забудови міста передбачено закладення парку. А як його закласти і назвати, вирішати науковці і спеціалісти лісо-паркового мистецтва, які будуть запрошені з республіканського інституту ботаніки. Може, при вирішенні питання по створенню парку і при ньому студентського скверу чи масиву з екологічними стежками, відповідні служби міста цього разу не будуть ігнорувати цей почин, а навіть зможуть допомогти?

М. ЛУГОВИЙ,

відповідальний секретар обласної Ради Українського товариства охорони природи.

навчання почули від нього ледве чи кілька слів. Коли його викликали на уроках, Валерій не поспішав вставати і як би вчитель не домагався від нього хоч слова, вперто мовчав. Дівки за чверть тоді ставити було не прийнято, тож Валера закінчив школу твердим трієнником. Ми знали, що батько у нього працює у колгоспі, орденосецею, і трохи дивувались — чого він такий, адже про орденосеців усі газети писали в захоплених тонах, а тут син орденосеця!...

Після школи Валера пішов працювати в колгосп, служив у армії, потім знову до колгоспу. Одружився, побудувався, має двох дітей. Усе як звичайно. Але недавно у нас була зустріч з однокласниками — десять років минуло, але пролунав останній дзвінок. Кожен виходив до дошки у нашому колишньому 10-В, й розказував про своє життя.

Вийшов і Валерій. Наш класний керівник, старий комуніст, з гордістю відреккомендував: «Делегат XX з'їзду ВЛКСМ». Валера, як і в старі добрі

XX з'їзд комсомолу відбувався вже у перебудовний час, розмов навколо нього було багато — демократизація, гласність. Комсомол втрачав авторитет, з'їзд мав його повернути. Не повернув.

Зовсім недавно одному початковому журналістові в редакції дали завдання: підготувати матеріал на сільськогосподарську тему. Творчий пошук завів його в колгосп, де працює Валера. Парторг, колишній секретар райкому Компартії України, відреккомендував:

— Ось у нас є такий хлопець, батько його і він працюють у колгоспі, делегат комсомольського з'їзду.

Як не випитував наш кореспондент Валеру і про роботу, і про комсомол, так і не зміг доbitися чітких відповідей, щоб написати матеріал. Минулого разу журналіст «МК» Валеру вдома не застав, тож писав зі слів матері.

Але повернемося до нашої зустрічі. Посидівши за своїми партами в класі та обмінявшись розповідями про себе,

ють, то я так не хочу. А так як тоді, я б поїхав. Хіба погано? Валерій Лєонтєв перед нами виступав безплатно. А в столових? Оно у нас в колгоспі борщ прокислий і каша недоварена — два рублі. А там ікра чорна і червона, всякі краби, і ще щось там. Набралось, посчитали — руб двадцять. Принесли нам у готель списки різних консервів, щоб викреслити те, чого не хочемо. А те що осталося, послали додому. Дивлюся сусід мій, воєнний якийсь, щось викреслює, а я подивився-подивився, а там такі назви, що я їх ніколи й не чув, то я так і здав той список незачепленим — усе додому й прислав.

Ще Валера розказував про якусь негрятянку, яка сиділа в президії і весь час виходила із залу, коли виступав Горбачов.

Я не хочу ображати Валеру, загалом чесного й працьовитого хлопця, який трудиться в нелегких умовах сьогодення колгоспу. Але система використала Валеру, як ширмочку, при-

НЕ ЧЕКАЛИ ПОСМЕРТНОЇ СЛАВИ

Ім'я і прізвище нашого земляка сержанта Борисенка Семена Івановича не сходило зі сторінок «дивізійок» корпусу і армії, до складу яких входила 76-а стрілкова Ельненсько-Варшавська Червонопрапорна дивізія. Ось що розповів мені про це ветеран дивізії Е. М. Верхолаз, який воював разом з С. І. Борисенком. Зараз Євген Миколайович живе в Кіровограді. Майор у відставці, ветеран Великої Вітчизняної, він збирає матеріали і пише бойовий літопис про воїнів-кіровоградців.

Семен Борисенко живе у селі Тишківці. Був, як кажуть, круглим сиротою. У 1941 році йому виповнилося сімнадцять літ. На початку липня Семен погнав колгоспну худобу у глиб країни, рятуючи від фашистів, які все наступали і наступали. У жовтні 1941 року Борисенка було призвано до лав Червоної Армії Куйбишевським (Самара) обласним военкоматом і відразу ж направлено в окремішній винищувально-протитанковий батальйон. Скоро старанність, грамотність молодого бійця помітили і його призначили наводчиком. Семен

швидко засвоїв усі премудрості артилерійської справи і став командиром гармати. У листопаді 1942 року Семен Борисенко вже на Північному Західному фронті. В один із днів, коли землю вкрило снігом, сержант Борисенко пофарбував гармату у білий колір трофейним зубним порошком і німці довго не могли зрозуміти, звідки вона б'є.

У короткій фронтовій біографії С. Борисенка бої під Старою Русою мають особливе значення. У 1943 році він став членом Комуністичної партії. А в 1944 році час-

тини дивізії після довготривалих тяжких боїв на Смоленській і Білоруській землях поповнювали свої ряди на станції Бологое Тверської області.

Щоб солдат повноцінно міг нести службу, про нього треба турбуватися. Командир батальйону старший лейтенант Тихомолов підмітив у Борисенку господарський хист і вирішив призначити його старшиною батареї. Семену Івановичу такий поворот подій не дуже сподобався, але наказ є наказ! Ще не встиг старшина як слід познайомитися із своїм господарством, як знову наказ: виступати на фронт. Це було 23 лютого 1944 року. У березні дивізія

вже воювала під Ковелем. Гітлер поставив перед своїми військами завдання будь-що втримати Ковель.

4 квітня 1944 року аерог перейшов у наступ південніше населеного пункту Торпівці. Треба сказати, кількість фашистів значно перевершувала «наші» ряди. Бій був нерівний. На той час як окремішній винищувально-протитанковий артилерійський батальйон вів прицільний вогонь по ворогу, на позиції підкотив старшина Борисенко з кухнею. Ворог усе насідав. Убито командира однієї з гармат. На його місце встав сержант С. Борисенко і відкрив ураганний вогонь по гі-

лерівцях. Згодом старший лейтенант Тихомолов писав у бойовому доносенні, що сержант Борисенко прицільно розстрілював фашистів до тих пір, доки ворожа куля не обірвала його життя. Ворога через свою позицію він не пропустив.

...Низько схилили голови бійці. Весняний вечір був таким хорошим, але вже ніколи не дізнаються про це ті, кого навки прийняла сирі земля. 4 квітня 1944 року обірвало життя Семена Івановича Борисенка, нагородженого орденом Червоної Зірки... Посмертно.

М. ТАЛМАЗАН.
М. Поліна.

До недавня у нас було прийнято на всі застави ганьбити те, що робиться за бугром. А от сьогодні картина змінилася на протилежну. Тепер уже все, що йде з Заходу, ми сприймаємо, навіть не задумуючись, за чисту монету. Правда, підстави для цього майже завжди є.

На фоні «загального схвалення», обожнювання західного способу життя незацікавленим залишається ставлення до численних публікацій як зарубіжних, так уже й радянських, засобів масової інформації про заборону у країнах «загниваючого капіталізму» азбесту. Якщо ж вони, капіталісти, стривожені, то ми занадто спокійні і, мабуть, такими будемо до того часу, поки грим не вдарить. Хоч цей грим може бути тихим і непомітним, зате відчутним.

Останнім часом буквально місяця не проходить без повідомлень про те, що якась чергова цивілізована країна оголосила про наміри повністю заборонити азбест і відмовитися від нього. Причина: азбест — канцероген (сприяє виникненню раку).

Як повідомив американський журнал за останні десять років застосування азбесту у США зменшилося з 560 до 85 тисяч тонн. Але все-таки він ще знаходиться у 760 тисячах будівель, у тому числі 35 тисячах шкільних. Це тривожить, тому що, як показали дослідження, вміст азбестових волокон там у десять разів вищий, ніж зовні будівель. Внаслідок цього у людей, які працюють у приміщеннях, де використано азбест (в основному як вогнезахисне покриття), виникають ракові захворювання легень. Журнал повідомляє також, що конгрес країни повинен прийняти резолюцію про контроль за матеріалами, що містять азбест у будинках, які належать федеральним, штатним та місцевим органам.

Американське агентство захисту навколишнього середовища ЕПА, йдучи на поступки вимогам

громадськості, ще у 1986 році прийняло постанову про заборону азбесту: негайну — у виробках п'яти категорій, а в усіх інших — протягом десяти років. Опубліковано дані про масову захворюваність від азбесту, який перетворюється в рак у робітників азбестових рудників. Такі цифри є по США, по Австралії... Немає хіба що по СРСР.

У кінці минулого року у «Правду» було повідомлення власкоро газети із Західного (тоді ще) Берліна, де з санкції властей були знесені перегородки у будівлях шкіл, при спорудженні яких використовувалася азбестоцемент: у цих школах хворіли діти. Виявляється, і в готових виробках азбест зовсім не безвинний. І для природи азбестоцементне виробництво обтяжливе. Тільки у нашій країні щороку скидається у ріки та інші водойми майже 17 мільйонів кубометрів стічних вод з азбестоцементних заводів з лужними та важкими металами.

...У Росії перші виробки азбесту (сумки та серветки) були виготовлені у XVIII столітті на гірничорудних підприємствах Демидова, де відбувався цей тонковолок-

нистий мінерал. Чудові характеристики азбесту (або як ще його називають — гірський льон) — гнучкі волокна, які легко відділяються одне від одного, вогнестійкість, кислототривкість, хороша теплопровідність, звукоізоляційні властивості та ін., — дозволяють використовувати його у різних галузях народного господарства. Азбест — це вогнестійкі костюми, театральні завіси, фільтри, зносостійкі стрічки, азбогумові вироби, легкі покрівельні матеріали, теплоізоляційний папір, електроізолюючі матеріали...

І ось на Заході забили тривогу. У нас же твердять, що дані про канцерогенні властивості азбесту суперечливі. Деякі з наших учених вважають, що властивості азбесту легко змінюються в залежності від того, з якими компонентами (цементом, алебастром, пластмасами) він взаємодіє. Іноді зовсім неясно, від чого головна шкода: від азбесту чи від цементу, скажімо.

У грудні 1989 року за підписом заступника Головного державного санітарного лікаря СРСР працівникам санітарно-епідеміологічних станцій, керівникам міністерств, відомств, підприємств було розіслано

лист «Про можливість застосування азбесту та матеріалів, які містять азбест». У листі, зокрема, говориться, що питання про обмеження або повну заборону використання азбесту у зв'язку з його канцерогенністю набуло особливого гострого характеру. Враховуючи ситуацію, яка склалася, Головне санітарно-профілактичне управління Міністерства охорони здоров'я СРСР разом з провідними вченими науково-дослідних інститутів всебічно розглянули проблему можливої шкоди від азбесту та використання матеріалів, що містять його. Відзначалося, що на підприємствах азбестової промисловості зберігається реальна небезпека, при порушенні встановлених санітарно-гігієнічних нормативів, для розвитку захворювань, обумовлених азбестом, у тому числі онкологічних. Було розроблено «Комплексну програму робіт на 1990—1994 роки по вивченню впливу азбесту на здоров'я працюючих та населення і розробку заходів профілактики», реалізація якої дозволяє дати відповідь на поставлене запитання.

У тому ж циркулярі пропонувалося вживати деякі заходи пересторо-

ги. Зокрема, матеріали, які містять азбест і використовуються для виготовлення стінових панелей, міжвіконних вставок, санітарно-технічних кабін, а також для внутрішнього облицювання житлових, громадських та промислових споруд, повинні бути захищені стійким покриттям (масляна фарба, облицювальна плитка та ін.). Не можна допускати для влаштування повітроводів, вентиляційних систем матеріали з домішками азбесту.

Ну, що ж, поки наші провідні вчені будуть досліджувати властивості азбесту та його сумішей, нам пропонується сидіти й чекати. На всяк випадок покрийте азбестові вироби шаром фарби. Хоч сумнівно, що це допоможе. Адже ми знаємо як будують на Заході, і вони все ж таки б'ють тривогу. Значить справа в іншому, не в покритті...

А може, то капіталісти щось переборщили? Може, це вони з жиру бісяться? Бачте, ламають школи. Нам же не до жиру...

Коли згаданий вище лист надійшов на підприємства Кіровограда, то можна було на пальцях перерахувати організації, які б підтвердили використання або ж наявність у них азбесту. Реакція на лист була такою ж, як і на всі попередні бюрократичні папірки — відписка. Якби запитувати доведеться сьогодні, то вже напевно знайшлася би така організація — від лазні до котельні, — яка б запевняла використання азбесту.

При підготовці цього матеріалу до друку автору довелось говорити про використання азбесту та матеріалів, які містять азбест, на будівництві з багатьма кадровими будівельниками. У нас у «чистому» вигляді азбест використовується тільки ізолювальними СУ-45 при обмуровці котлів котельні. У всіх інших випадках він використовується як компонент будматеріалу: аз-

бестові труби у сміттєпроводах та витяжці каналізаційних стояків, азбестові труби зовнішніх водоводів, шиферні плоскі перегородки, екрани, покрівельний шифер, ізоляційна вогнестійка обшивка дверей... Власне, напевно чи знайдеться така будова — будинок, школа, дитячий садок, цех заводу, при спорудженні якої не було б використано азбест.

Дехто може сказати, що у нас не так вже й багато будівельних матеріалів, у яких використовується азбест. Якщо порівнювати з США, то це, можливо, і так.

Що ж, скажете ви, якщо азбест — канцероген, то давайте не будемо будувати з матеріалів, які його містять. І все — проблема вирішена. Якби це було так.

У США в найближчі 25 років планується обсяги інвестицій на видалення азбесту збільшити до ста мільярдів доларів. Частину цих коштів буде направлено на вирішення основних технічних та організаційних питань: створення високопродуктивних, безпечних машин та пристроїв, а також спеціального захисного одягу для робітників. Це тільки на Заході можуть для полегшення робіт по видаленню азбесту широко застосовувати комп'ютерну техніку: у пам'яті машини закладають дані про генеральний та поверхові плани об'єктів, раніше виконані ремонтно-відновлювальні роботи, технічні характеристики споруд та її конструкцій. І отримуй усе на екрані. Нам же про це доводиться лише мріяти. Цього нам, як і азбесту, ще ніхто не забороняв...

В. ПОЛІЩУК

P.S. До відома забудовників! У магазині «Укрторгбудматеріали», що по вулиці Колгоспній в обласному центрі, є в продажу листи картону-азбесту розмірами 0,8×1 м по ціні 2 крб. 50 коп. за лист.

КВІТИ ГАРНІ ТАМ, ДЕ ВОНИ РОСТУТЬ

ПРИРОДА

Літо в розпалі. Пора відпусток. Туристські експресії. Мандрівки, подорожі... Людей тягне в гори, до моря, десь далеко. Тим часом і в рідних краях, є неповторні місця.

Наша Кіровоградщина розташована в мальовничій місцевості, на правобережжі легендарного Дніпра і південної частини Придніпровської височини, в природних зонах лісостепу і степу. 24,5 тис. квадратних кілометрів займає територія області, що становить 4 проценти площі республіки. А ліси займають лише 5,4 проценти площі області. Це лісові масиви — Чорний, Вільховатський, Голочанський, Нерубайський та ін. Є численні лісні розсадники, чагарники, сквери, парки, дендрологічні заповідники...

Мальовнича місцевість дендропарку «Веселі Боковеньки» у Долинському районі. Тут зібрано близько 800 порід деревної рослинності з усіх населених континентів. Оазис серед степу, як його нерідко називають. Крім лісопарку, Веселобовеньківська селекційно-дендрологічна станція володіє величезними колекційними ділянками і садами, де зібрані унікальні дерева. З величезним жахом відвідувачі залишають дендропарк у будь-яку пору року.

Заслужує уваги Чорний ліс — великий масив, який розташований на території Знаменського і Олександрійського районів. Площа 9 тис. га. Основні породи дерев тут дуб, сосна, ясен звичайний, клен гостролистий, польовий і татарський,

липа, тополя, яблуня дика, груша, лісова акація біла і багато інших. Приваблюють чагарники жовтої акації. Є окремі екземпляри дубів віком понад 400 років. Тут можна знайти чудові кутки для відпочинку, туристських мандрівок. У роки Великої Вітчизняної війни тут діяли партизани.

Цікаво побувати і в Онуфріївському парку. Прикрашають місцевість штучні ставки, які тягнуться більш як на 8 кілометрів. Цей парк є одним з чудових зразків паркового будівництва кінця XIX ст. Приємні враження залишають дубові і соснові ліси.

Гарний пейзаж і на хуторі Надія Кіровоградського району. Оселя корифея українського музично-драматичного театру І. К. Тобілевича потопала в зеленій віхолі різноманітної рослинності.

А у Світловодському районі поблизу Дніпра розташований найбільший в області сосновий бір. Площа — понад 1500 га. Повітря тут наповнене чудовим хвойним ароматом.

Так, літня пора року розкрила перед нами свої скарби. Уже відцвіли весняні квіти, зараз розцвіли літні. Ми маємо дбайливо берегти цю красу. Нехай у лісові масиви чи поля не ступає нога кайтового спекулянта або псевдолобителя природи, який своїми нахлебними діями завдає шкоди рослинному і тваринному світу. Прикро, що в багатьох випадках псевдолобитель природи не дають дозріти, передчасно обривають ягоди ди-

коростучих кушів — терену, глоду, шипшини, барбарису. А поламані куші, гілки, потоптані лікарські рослини. Тепер вони навіть у найвіддаленіших кутках лісу майже не зберглися. Поля легкових автомобілів чи мотоциклів, яких збільшується щороку, сприяють до того, що рослини, куші, дерева не сховалися навіть у найглухіших кутках. Нівечаться ліси, луки, посадки — все, що так необхідно оберігати. Недаремно говориться, що дерева — легені природи. Влітку вони вбирають з повітря близько 50 процентів пилу, якоюсь мірою поглинають шуми, а в процесі фотосинтезу засвоюють вуглекислий газ, водночас збагачуючи повітря киснем. Адже лише 4 дерева за добу виділяють в атмосферу стільки кисню, що його вистачає для дихання однієї людини.

Весна і літо — найважливіші у вегетаційному періоді рослини. У цей же час підростає, набирається сил молодняк диких тварин. Не шкодити, не займатися браконьерством, зберігати дари природи — такий наш громадянський обов'язок. Милуватися лісовими і польовими квітами краще там, де вони ростуть.

А заповідні місця — неоцінні скарби в дозвіллі людей.

Р. ДАЙДАКУЛОВ, дійсний член Географічного товариства СРСР, лектор обласної організації Українського товариства охорони природи.

НІКОПОЛЬСЬКИЙ ПРЯДИЛЬНО-НИТКОВИЙ КОМБІНАТ ЗАПРОШУЄ НА РОБОТУ

жінок, яким виповнилось 17 років на спеціальності: учні стрічкового, рівничного, мотального обладнання, учнями прядильниці.

Період навчання від 3-х до 6-ти місяців.

Заробітна плата від 400 до 700 карбованців. Тривалість відпустки 24 робочих дні.

Дівчатам, які мають середню освіту, підприємство гарантує дати направлення на навчання в інститут або технікум.

Це чудове підприємство, з просторими і світлими цехами, яке має для молоді гуртожиток з усіма зручностями.

НАША АДРЕСА: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, вул. Г. «Правда», 244 а.

Прядильно-нитковий комбінат, відділ кадрів. Тел. 3-24-16.

НЕ ВИКИДАЙТЕ ГАЗОВІ БАЛОНЧИКИ

ММЦД «ПОГЛЯД»

радить вам, шановні курці, завітати в його фірменний кіоск, що на Центральному ринку (біля «УТО»). Там вам якісно заправлять газовий балончик як вітчизняного, так і закордонного виробництва.

(Продовження. Поч. у № 28, 29, 30).

А коли згодом, домовившись про наступне весілля з батьками й залишивши їх з турботами про його влаштування, повернувшись до Донецька, на квартирі, де Світлана зімала нутон, виявили повістку їй до слідчого міліції. Сашко того ж дня вніхав у літні табори.

— Ти, любий, їдь, а я тут розберусь з цим папірцем. Я їм покажу. За кого вони мене вважають?

Через день Світлана з'явилась поблизу літнього табору. Коли стрілились, юний лейтенант показав нареченій телеграму «від слідчого Полякової», яка телеграфом повідомляла його, що міліція помилилась, що малась на увазі інша громадянка і просила його повідомити їй цей присланий фант. Хлопець радо показував нареченій телеграму, навіть не здогадуючись, що її послала сама Світлана...

Відбувши «свої» три роки, Світлана різко змінила образ життя. Повернувшись до матері, яка за цей час багато втратила і жила життям старої, немічної жінки, дочка закінчила десятирічну, потім — торговельне училище, почала працювати в торгівлі.

Після похорону матері отримала однокімнатну квартиру. І все в неї йшло, як у людей, аж поки вона не потрапила в поле зору міліції в зв'язку зі справою Вадима Гамаюна.

— Слухай, Григору, а чому вона була лише в одному ресторані? Хіба в місті інших немає?

— Це ти її сам запитав, коли зустрінемося, відповів Григорій, хоч і добре розумів, що Можній просто так ніколи не запитав. — Ніби ресторани вистачає, а коли ввели нові ціни, то там, особливо ввечері, не так уже, щоб і завізано. Там що шукати місця не доводиться.

— Ось тут і закондзюбина... Можній посміхнувся і потягнувся до столика. В нього падали останні промені призахідного сонця.

...Снісне ранішнє сонце ковзало над головами людей, які юрили на велелюдному Приморському вокзалі. Можній і Коваленко вилились у натовп і притиснулись до виходу з міста.

— Едуард! Можній! — почулось збоку. — Якими вітрами?

До них теж пробивався через юрму елегантно одягнений молодик, заздалегідь протягуючи праву руку.

— Машенко? Коля? — Можній виставив уперед руки, уникаючи обіймів, у які, по всьому видно, той молодик збирався його убити. — А ти тут яким чином?

— Випадково, старий, випадково. Тітку стрічав.

а їй — натма.

Григорій помітив, що Можній ця зустріч невеличким обрадувала.

— Так що тебе привело в рідні краї, друже?

Вони вже вийшли на привокзальну площу, відійшли під розлогий кипарис, закурили.

— Ти ж не повіриш, Колю. А причина на диво проста: ми з товаришем, якого, до речі, звали Григорієм, приїхали поправити своє здоров'я.

— Дичунами? — подивився Машенко на їхні дипломати.

— Ти погані думки про моє теперішнє життя, Колю. Будемо відпочивати в «Приморську».

Знаєш такий пансіонат? — запитав хитро примружившись.

— Ти мене ображаєш... Ну, гаразд, наїдайте сало, а мене справи чекають. — І Машенко шугнув у двері службового ходу вокзалу.

— Краще б чорна кішка дорогу перебігла, — сплюнувши невопалон в урну Можній.

— Хто такий? — поцікавився Григорій уже на автобусній зупинці.

— Багато розповідати. А коли коротко, то такий же опер карного розшуку.

— Не дуже ти зрадів зустрічі з земляком і колегою.

— Відчепись, — кинув Едуард.

Бувало ж ось що, Можній і Машенко служили в одній роті, тільки в різних взводах.

Коли підійшов час демобілізуватися, Едуард раптом виявив, що у нього набиралось стільки книг, що забирати їх з собою немає ніякої можливості. В невеличкий чемодан він склав дещо з речей, причаївшись для гоління. А от з книгами...

Ось тут і нагодився Машенко. «Що, закована з тарою?» «Як бачиш». «Так у мене зайвий чемодан є. Правда, не першої молодості». «Ну, ти й молодець. А я вже не знав що і робити!».

(Продовження на 12 стор.)

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»
10 СЕРПНЯ 1991 РОКУ
ДЕСЯТА СТОРІНКА

Увага: новий конкурс!

ШАХОВИЙ КЛУБ «КАІСА»

Дорогі друзі! Сьогодні ми пропонуємо вам завдання нового туру шахового конкурсу. Але, спочатку, перевірте свої рішення завдань минулого туру.

ЗАВДАННЯ 1

1. Фg4 Kf6 2. Фс8х
 1. ... Ке7 2. Фd8х
 1. ... f5 2. Фg8х
 1. ... С:b7 2. Фd7 (g8)х
- ЗАВДАННЯ 2
1. Kb1 Th7+2. Сg7х
 1. ... Cf2+2. Cd4х

1. ... Kp:b1 2. Сa3х
1. ... T:b1 2. Фa3х

ЗАВДАННЯ 3

1. Фf2 Kp16 2. Kh5х
1. ... Kpg4 2. Ke3х
1. ... g4 2. Kh3х

ЗАВДАННЯ 4

1. Tg1 Kh5 2. hgx
 1. ... Kf2 2. Tg5х
 1. ... f3 2. Ф:f3х
- А зараз нові завдання:
- ЗАВДАННЯ 1

- БІЛІ: Кра5, Фh6, Te2, Tf4, Cb1, Ke4, n.n. c3, f5 (8)

- ЧОРНІ: Кре5, Td3, n.e7 (3)

Мат у 2 ходи (2 очка).

ЗАВДАННЯ 2

- БІЛІ: Kpd8, Фa2, Tb7, Te5, Ca3, n.n.b5, c4, c6, d3 (9)

- ЧОРНІ: Кра8, Фa1 (2)

Мат у 2 ходи (2 очка).

ЗАВДАННЯ 3

- БІЛІ: Kph5, Фe2, Td7, Th8, n.e6 (5)

- ЧОРНІ: Кре8, Cc7, Kb8, Kf8, n.n.b6, c6, d6, d5 (8)

Мат у 2 ходи (2 очка).

ЗАВДАННЯ 4

- БІЛІ: Kpc2, Фa7, Tc3, Ch1, Kd5, n.n.b3, f4 (7)

- ЧОРНІ: Kpd4, Tb5, Ch6, Kb6, Kc5, n.f5 (6)

Мат у 2 ходи (2 очка).

Листи з відповідями надсилати не пізніше, ніж через 10 днів з дня публікації завдань.

ПОНЕДІЛОК

12 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

16.00 Новини. 16.10 "Івасик-Теле-сик". Лялькова вистава. 17.00 Документальні телефільми. 17.35 Естрадний концерт. 18.00 Науково-популярний телефільм "Заповідник Матсалу". 18.30 "День за днем" (Кіровоград). 18.50 Короткометражний фільм "Раз, два, три" (Кіровоград). 19.00 Актуальна камера. 19.30 "Альфа і омега". Науково-пізнавальна програма. 20.15 "Франческа да Ріміні". Балет на музику П. Чайковського. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Концерт артистів української естради. 21.50 Все про кіно. 23.05 Вечірній вісник. 23.45 Нічний телезал. Художній фільм "Покровські ворота". 1 серія.

• ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.00 Г. Ібсен "Привиди". Прем'єра телевистави. 10.45 Марафон-15. 12.00 ТСН. 12.15 "Контакт". Економічний огляд. 12.30 Футбольний огляд. 13.00 Народні казки і притчі різних країн. 13.05 П. Меріме. "Венера Ілльська". Читас В. Лановий. Фільм-концерт. 15.00 ТСН. 15.15 "Лоб". Художній телефільм. 16.25 Мультфільм. 16.35 Концерт оркестру народних інструментів "Сибір". 17.20 Фільм — дітям "Нахабеня". 18.15 "Контакт". Економічний огляд. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 За законами ринку. 19.15 Г. Ібсен. "Привиди". Прем'єра телевистави. 21.00 Час. 21.40 Телевізійне знайомство. Г. Боровик. 22.50 Музичний прогноз. 23.20 ТСН. 23.35 Прем'єра художнього телефільму. "Дикий пляж". 0.40 "Якось у Кусково". Хореографічні мініатюри Л. Яковсона. 1.15 Г. Ібсен. "Привиди". Прем'єра телевистави.

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.20 "Із залів державного музею образотворчих мистецтв ім. Пушкіна". 9.30 Діалог з комп'ютером. 10.15 "Якщо я покаяюсь...". Художній телефільм. 11.30 — 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм — дітям. "Каліф-лелека". 14.40 "Крила Вітчизни". Науково-популярний телефільм. Фільм 1. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 Ранкова зоря. 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 "Вертикаль". Прем'єра документального телефільму "Російська пісня". 21.00 Час. /3 сурдоперекладом/. 21.40 Телебріж інформус. 22.10 Документальний телефільм "Следовать на Север может". Доля Гната Хоткевича. 23.11 Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального фільму "Спогади про дід"

ВІВТОРОК

13 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

7.30 "Ранкова мозаїка". 9.00 Фільм-концерт "Вірую". 9.50 Мультфільми. 10.35 Доброго вам здоров'я. Чи можна відпочивати у Криму? 11.05 Художній телефільм "З любов'ю і болем". 1 та 2 серії. 16.00 Новини. 16.15 Для дітей. "Веселка". 16.50 Музичний фільм "Через усі відстані". 17.40 Телефільм "Чудова далечина...". 18.10 Говоримо українською. 18.30 Актуальна камера. 19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. "Металург" — "Динамо" /Київ/. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Документальний телефільм "Що можуть королі". 21.40 Вперше на екрані УТ. Художній фільм "Ідеальний злочин". 23.15 Вечірній вісник. 23.45 Нічний телезал. Телеопера "Ноктюрн".

• ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Вишневий вир". 10.35 Мультфільми. 11.00 Дитяча година. З уроком німецької мови. 12.00 ТСН. 12.15 Актуальний репортаж. 12.30 "Цей світ мій". Спогади про М. Булгакова. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. 15.15 "За все заплачено". Художній телефільм. 1 серія. 16.35 Мультфільм для дорослих. 16.40 Світ захоплених. 16.55 Фільм — дітям. "Таємниця відомавсім". 1 серія. 18.00 Наш сад. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.40 Політичні діалоги. 19.25 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Вишневий вир". 21.00 Час. 21.40 Кінопанорама. 22.55 Кар'єра. Конкурс менеджерів. 2 тур. 23.55 ТСН. 0.15 Прем'єра документального телефільму "Одіссея Олександра Вертинського". Фільм 1. 1.05 "Фривіальські стежинки". З циклу "Охоронна грамота". 1.40 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Вишневий вир".

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 Народні мелодії. 8.30 Г. Калау. "Кіт у чоботях". Вистава Німецького драматичного театру. 9.30 "Музиканого міста". Фільм-концерт. 10.00 Мультфільми. 10.40 "На біс". Кіноконцерт. 11.30 — 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм — дітям. "Секретний фарватер". 1 серія. 14.35 "Крила Вітчизни". Науково-популярний телефільм. Фільм 2. 15.30 Ритмічна гімнастика. 17.00 — 18.10 Програма ТБ Росії. 18.10 Футбол. Чемпіонат СРСР. "Торпедо" — "Шахтар". У перерві — парламентський вісник Росії. 20.20 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.35 Українські мелодії. 20.45 Вечірня казка. 21.00 Час. /3 сурдоперекладом/. 21.45 "Скарбниця пам'яті". М. Зеров. 22.30 "У концертних залах України". Виступає Кубанський козачий хор — лауреат державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка.

середа

14 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

7.30 Ранкова мозаїка. 9.00 Концерт радянської пісні. 9.55 Все про кіно. 11.10 Художній телефільм "З любов'ю і болем". 3 і 4 серії. 13.20 "Жив у Києві художник". Теленарис. 16.00 Новини. 16.10 "Кукурі і Ко". Розважальна передача для дітей. 17.10 Телефільм "Пенза — моє натхнення". 17.30 Музичний фільм "Часи не вибирають". 18.00 Документальний телефільм "Час сплачувати борги". 18.30 "Дзеркало". Інформаційна програма Кіровоградської міської Ради народних депутатів. (Кіровоград). 18.50 Короткометражний фільм "Товариш інспектор". (Кіровоград). 19.30 З концертів 11 всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики "Червона рута". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. "Металіст" — "Спартак" /Москва/. 2 тайм. 21.45 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 22.00 Продовження концерту фестивалю "Червона рута". 23.20 Вечірній вісник. 23.50 Нічний телезал. Художній телефільм "Покровські ворота". 2 серія.

• ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.00 "Торпедоносці". Художній фільм. 10.30 Мультфільми. 11.00 "Разом з чемпіонами". 11.15 "Дитячий музичний клуб". 12.00 ТСН. 12.15 "Актуальний репортаж". 12.30 "Кінопанорама". 12.45 Ази кар'єри. 15.00 ТСН. 15.15 "За все заплачено". Художній телефільм. 2 серія. 16.30 Мультфільми. 17.00 Фільм — дітям. "Таємниця відомавсім". 2 серія. 18.05 М. Таривердієв. "Сонети Шекспіра". 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 "Торпедоносці". Художній фільм. 21.00 Час. 21.40 "Пряма розмова". 22.55 Літературно-художня програма "Слово". У перерві — 0.35 Прем'єра документального телефільму "Одіссея Олександра Вертинського". Фільм 2. 1.35 "Торпедоносці". Художній фільм.

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.20 "Щедрих за фрукти заморські...". Документальний фільм. 8.40 "Душа і пісня твоя". Н. Обухова. Фільм-концерт. 9.50 "Світ грошей Адама Сміта". 10.25 "Весняна мелодія". Художній телефільм. 11.30 — 13.30 Програма телебачення Росії. 13.30 Фільм — дітям. "Секретний фарватер". 2 серія. 14.35 "Крила Вітчизни". Науково-популярний телефільм. Фільм 3. 17.00 — 18.55 Програма ТБ Росії. 18.55 Футбол. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — "Памір". 19.45 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.45 Вечірня казка. 21.00 Час. /3 сурдоперекладом/. 21.40 "Ілюзії". "Викрадачі велосипедів". Художній фільм. 23.40 Українська симфонічна музика.

четвер

15 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

7.30 "Ранкова мозаїка". 9.00 Музичний телефільм "Композитор В. Гаврилін". 9.50 Мультфільм. 10.10 Фортепіанна музика. 10.50 Художній фільм "Ідеальний злочин". 12.25 Для дітей. "Сім нот". 12.55 Херсонський калейдоскоп. 16.00 Новини. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 Музичний фільм "Давайте створимо оперу". 18.00 Репортаж з прес-конференції "Українсько-американського співробітництва в галузі медицини". 18.30 Молоді голоси. 19.00 Актуальна камера. 19.30 Художня панорама. "Дзвінка палітра А. Куїнджі". 19.55 "ТБ-шанс". Музичний супутник. 20.40 Реклам. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Концерт з творів К. Мяскова. 21.30 Молодіжні студії "Гарт". У перерві — новини. 23.45 Нічний телезал. Художній фільм "Комета".

• ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.00 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Чорний коридор". 10.20 "До побачення, літо". Кіноконцерт для школярів. 11.00 Дитяча година. 12.00 ТСН. 12.15 За зведеннями МВС. 12.30 "Одіссея Олександра Вертинського". Документальний телефільм. Фільм 1. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. 15.15 "За все заплачено". Художній телефільм. 3 серія. 16.35 Світ захоплених. 16.50 "Майстри з краю палм, гір і моря". 17.10 Мультфільм. 17.20 Фільм — дітям. "Не кидай...". 1 серія. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45... До 16 і старші. 19.30 Мультфільм. 19.40 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Чорний коридор". 21.00 ЧАС. 21.40 За зведеннями МВС. 21.55 "Служіння муз не терпить суєти". 23.10 Актуальний репортаж. 23.25 Міжнародний фестиваль-маскарад художньої самодіяльності у Гмундені (Австрія). 23.55 ТСН. 0.10 Прем'єра науково-популярного телефільму "Метаморфози живопису". 12 серія. 0.40 Й. Брамс. Соната для віолончелі й фортепіано. 1.35 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Чорний коридор".

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.20 Мультфільм. 8.35 "Із залів державного музею образотворчих мистецтв ім. Пушкіна". 9.50 Ритмічна гімнастика. 10.20 "Однокашники". Художній телефільм. 1 серія. 11.30 — 13.30 Програма ТБ Росії. 13.30 Фільм — дітям. "Секретний фарватер". 3 серія. 14.40 "Музика в ефірі". Вибране. 15.10 "Свфросинія Полоцька". Науково-популярний фільм. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 "Театр і час". 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Український фольклорний ансамбль "Калина". 21.00 ЧАС. /3 сурдоперекладом/. 21.45 "Екран українського кіно". Художній фільм "Грорій Сковорода". 23.15 "Серпень сорок шостого...". 23.45 Благодійний концерт на честь створення фонду соціального захисту спортсменів.

п'ятниця

16 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

7.30 "Ранкова мозаїка". 9.00 Музичний фільм "Триптих". 10.10 Для дітей. Художній фільм із субтитрами "Заяче серце". 11.25 Перлини душі народної. 12.25 "Дзвони Чорнобиля". Засідання координаційного комітету, присвячене підсумкам телемарафону. 16.00 Новини. 16.10 Для дітей. "Сонячне коло". 16.40 Документальний телефільм "Діброва". 17.10 Музичний фільм "Співуча земля". 18.00 Телефільм "У пошуках теплого дому". 18.30 "День за днем" (Кіровоград). 18.50 Короткометражний фільм "Свої люди" (Кіровоград). 19.00 Актуальна камера. 19.30 Земле моя. Плавні на Дніпрі. 20.10 "ТБ-шанс". Рейтинг відеокліпів. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 "Два крила". Концерт. (Кіровоград). 21.40 Художній телефільм "Засімейними обставинами". 1 серія. 22.45 Вечірній вісник. 23.15 Нічний телезал. Концерт квартету банястів.

• ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 Прем'єра художнього телефільму "Рубін має колір крові". 10.15 Міжнародний фестиваль-маскарад художньої самодіяльності у Гмундені (Австрія). 10.45 "Служіння муз не терпить суєти". 12.00 ТСН. 12.15 "Малпет-шоу". Багатосерійний ляльковий телефільм-концерт. 15 і 16 серії. 13.10 "Одіссея Олександра Вертинського". Документальний телефільм. Фільм 2. 15.00 ТСН. 15.15 "Поживемо-побачимо". Художній телефільм. 16.30 Музична скарбниця. Р. Шуман. 17.15 Фільм — дітям. "Не кидай...". 2 серія. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 "Людина і закон". 19.30 "Свічка на вітрі". Естрадний концерт. 19.50 Прем'єра художнього телефільму "Рубін має колір крові". 21.00 ЧАС. 21.40 "Від" представляє: "Поле чудес", фестиваль "Чешме-91". "Ельдорадо". Музика-91. У перерві — 0.40 "І жартує, і серйозно". Кіноконцерт. 1.35 "Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона". Двадцять століття починається. 1 серія.

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.20 Мультфільми. 9.00 Музей на Делегатській. 9.25 "Жива планета". Документальний телефільм. 11 серія. 10.20 "Однокашники". Художній телефільм. 2 серія. 11.30 Фільм — дітям. "Секретний фарватер". 4 серія. 14.40 "Браво, артисте! Євген Леонов та інші...". 17.00 — 18.30 Програма ТБ Росії. 18.30 "Голос Азії". Міжнародний конкурс популярної музики і пісні. 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Ключ до світового ринку. 21.00 ЧАС. (З сурдоперекладом). 21.40 "Україна театральна". І. Неучи-Левицький. "Кайдашева сім'я". Вистава Закарпатського українського музично-драматичного театру. 0.00 Музичний фільм "Відлуння". 0.15 Чемпіонат США серед професіоналів НБА (М).

субота

17 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

7.30 "На хвилі дружби". Державний красноярський ансамбль танцю Сибіру. 8.30 Ритмічна гімнастика. 8.50 Новини. 9.05 Музичний фільм "Разом з І. Дунаєвським". 10.00 "Красуна Києва-91". Відеорепортаж. 10.35 Телекросворд. 11.35 Науково-популярний фільм "Дорога через шість річок". 12.00 Мультфільм. 12.45 Новини. 13.00 Художній фільм "Фотографія з жінкою та диким кабаном". 14.35 "Доброго вам здоров'я". Відповіді на запитання і листи телеглядачів. 15.05 І. Кальман. "Королева чардашу". Вистава Одеського театру мизичної комедії. 17.45 До 750-річчя Коломиї. "На бистрині". 19.00 Актуальна камера. 19.30 Музичний телемарок. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Видовий відеофільм "Символи Іспанії". 21.25 Реклам. 21.35 Художній телефільм "За сімейними обставинами". 2 серія. 22.40 Вечірній вісник. 23.10 Нічний телезал. Г. Квітка-Основ'яненко. "Сватання на Гончарівці". Вистава Запорізького українського драматичного театру.

• ЦТ (1 програма)

6.30 Концерт ансамблю "Російський суверен". 6.50 Мультфільм. 7.00 Ритмічна гімнастика. 7.30 Ранкова розважальна програма. 8.00 Наш сад. 8.30 ТСН. 8.45 Фільм-дітям. "Будь-ласка, візьміть мене до себе". 9.45 Мультфільм. 10.05 "Бурда моден" пропонує... 10.35 Ранкова зоря. 11.35 Прем'єра документального фільму "Сьогоднішній світ Індонезії". 12.10 Концерт, присвячений пам'яті композитора М. Фрадкіна. 15.00 ТСН. 15.15 Фільми режисера М. Захарова. "Той самий Мюнхгаузен". 1 і 2 серії. 17.20 До міжнародного телемарафону "Солдати ХХ століття проти війни". Нарис. 17.35 Прем'єра мультфільму "Бджола Майя". 10 серія. 18.00 Міжнародна панорама. 18.45 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Батьки". 1 і 2 серії. 21.00 Час. 21.40 "Щасливий випадок". Сімейна телевікторина. 22.40 Прем'єра кіноконцерту "Ох, або старовинний кіноводевіль". 23.30 ТСН. 23.45 Фестиваль "Сан-Вінсент-91". 0.50 "Не люблю — не слухай". 1.55 "Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона". Художній телефільм "Двадцять століття починається". 2 серія.

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 Гімнастика. 8.15 Грає Державний духовий оркестр РРФСР. 8.35 Мультфільм. 8.45 Людина. Земля. Всесвіт. 9.30 Відеоканал "Співдружність". 12.00 Програма ТБ Росії. Відеоканал "Плюс одинадцять". 14.00 Російська мова. 14.30 Мультфільм. 14.45 Т. Уїльямс. "Таїфурована троянда". Фільм вистава. 16.45 Спорт для всіх. 17.00 — 19.00 Програма ТБ Росії. 19.00 "Педагогіка для всіх". 20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск. 20.15 Вечірня казка. 20.30 Концерт державного Черкаського українського народного хору. 21.00 Час. (З сурдоперекладом). 21.45 Київська панорама. 22.45 Концерт групи "Дзвін". 23.15 "У кожного своє пекло". Художній фільм (Франція)

неділя

18 СЕРПНЯ

• УТ (1 програма)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 Музичний фільм "Хореографічні новели". 9.00 Новини. 9.15 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма. 10.15 Художній фільм "Міф" 1 та 2 серії. 12.25 Телефільм "Лікарю, зробіть мене гарною". 12.45 Новини. 13.00 Для дітей. "Канал "Д". 14.30 Селі люди. 15.15 Винам писали. Музична передача за листами телеглядачів. 16.00 Служба солдатська. 17.00 У країні Мультляндії. 18.00 "Фемтек: про вас і для вас". Медико-освітній фільм. 18.15 Телеспортарена. 19.00 Актуальна камера. 19.30 Сьогодні — День Повітряного флоту СРСР. Прем'єра документального фільму "Крилата Україна". 20.30 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Телефільм "Портрет коханої жінки". 21.40 "ТБ-шанс". Музична шоу-програма. 23.25 Вечірній вісник. 23.55 Нічний телезал. Художній фільм "Дикун".

• ЦТ (1 програма)

8.00 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото". 9.00 "З ранку раненько". 10.00 "На службі Вітчизні". 11.00 Ранкова розважальна програма. 11.30 "Клуб мандрівників". 13.00 "Небесний тихохід". Художній фільм. 14.15 Маленький концерт. 14.30 Здоров'я. 15.00 ТСН. 15.15 "Веді". 15.45 Хвилини поезії. 15.50 "Нове покоління вибирає". 17.05 Сільська година. 18.05 Народні казки і притчі різних країн. 18.10 "Уолт Дісней представляє". 19.00 К.М. Вебер. "Оберон". 19.10 Сімейний екран. "Нічний екіпаж". Художній фільм. 21.00 Час. 21.40 Футбольний огляд. 22.10 "Неділя". Мизична програма вихідного дня. 23.20 Співає В. Леонтьєв. 23.55 ТСН. 0.10 Козаче свято у підмосковному селищі. 0.50 "Пер Карден — 40 років у моді". 2.05 Опера. оперета.

• ЦТ (2 програма)

• УТ (2 програма)

8.00 На зарядку ставай! 8.15 До Дня Повітряного флоту СРСР. Документальний телефільм "На зліт". 8.45 Концерт державного бурятського ансамблю пісні і танцю "Байкал". 9.30 Відеоканал "Співдружність". 12.00 — 14.00 Програма ТБ Росії. 14.00 "Світ, в якому ми живемо". "Ти зійди, сонце краснее". Фільми режисера Ю. Беспалова. 14.50 "Обличчя на мішені". Художній телефільм. 1 і 2 серії. 17.05 — 18.35 Програма ТБ Росії Відеофільм-вистава "Чорна пантера і білий ведмідь". 20.00 "На київській хвилі". Інформаційний випуск. 20.15 Документальний фільм "Жити на семи октавах". 21.00 Час. (З сурдоперекладом). 21.40 Колаж. 21.45 — 22.25 Програма ТБ Росії. 22.25 Науково-популярний фільм "Таємниці Байкальського хребта". 23.15 "Продюсери". Художній фільм

ПОВІСТЬ

(Продовження. Початок на 10 стор.)

До чомодана увійшли майже всі книги. Але вже біля прохідної Момній догнав Машченко. «Єдин, а гроші?» «Яні гроші?» «За чомодан. Він же чогось вартий... Хоч десятку». Десятку Едуард віддав. От і все. Та й коли це було?

У Приморську процедуру оформлення пройшли швидко. Мікнату їм виділили на двох.

— Іронія долі, — роздивляючись її, сказав Момній, натикаючи на те, що й сюди вони їхали в купе вдвох. — Везмай, Гриню, що ми з тобою без пересадки потрапили в рай.

— Авжеж, пораємо тут по саме нікуди, — погодився Григорій.

Світлана Гончаренко вигрібалась на щедру південному сонці. За дні, що вона вже провела тут, тіло її понайшло засмагою.

Момній з Коваленком відшукали місце поблизу неї і теж удавали безпечних пляжників.

Природа щедра на красу жіночого тіла. Та, певно, коли вона творила Світлану, шось збочило в її механізмі і вона, виділивши цьому створінню стільки своїх запасів із скарбниці краси, що, далі, й десятої частини їх вистачило б будь-якій іншій жінці. В статві Світлани не було зайвої рисочки, жодного непотрібного м'язу. Все в ній поєднувалось у дивній гармонії, як у легендарній Венері.

— Гриню, вони її не з'їдять поглядами, поки ми до світла доберемося? — поцікавився Момній, спостерігаючи за потешними чоловіками.

— Шось має і нам залишитися, — байдуже відгукнувся Григорій.

— Ні, треба з'їзти її під свою опіку, — не вгавав Едуард. — Таке багатство не можна розбазарювати.

Сполудно примружившись проти сонця, Григорій не відповів.

Світлана вела себе так, як більшість тут. І на екскурсії їздила, і по магазинах вешталась, і місцевий мінозал відвідувала.

Напроти їхньої кімнати жили дві молоді жінки. Якоюсь однією з них проходила полз Едуарда явиста сумочка. Він рвучко підняв її і гречно простягнув чорнявці.

— Дякую, — стримано відповіла та, намагаючись обминувти Момній.

— Наскільки я розбираюся в медицині, — сказав Момній, — ви тут відпочиваєте давно.

Чорнявка пильно глянула на нього.

— Як ви так знаєте, хочете завестися?

— Бороми бже! Я десять разів одружений, а мій друг, — показав на Григорія, — має семеро дітей і обидва хлопчики.

Чорнявка усміхнулася.

— Даремні ваші старання — рушила з місця. — Я із незнайомими не знайомлюсь.

— Параллельно — вдавано зробив великі очі Момній. — Щоб незнайомі стали знайомими, обов'язково треба познайомитися. Едуард!

— А ви — нахаба, — вже мирніше сказала молодичка.

— Ні, я — філософ, — заперечив Момній. — І не так хотів би з вами познайомитися, як з тією білячкою, яка вчашає до вас.

Він заперімітв, що Світлана й справді часто заходить до цих двох жінок.

Чорнявка, як всяка жінка, при якій перевагу віддають іншій, розсердилась.

— От і знайомтесь з нею, якщо вона вам так до аподоби. Тільки теж дарма — вона нікого знати не хоче. — І, пересминувши плечем, швидко пішла по коридору.

Яким би професійно спостережливим не був чоловік слідчий, а жінка про жінку завжди більше знає.

— Як тобі наша свята і нечестива? — запитав Григорій, коли вони задишилися удвох.

— Думаю.

— Думаю, думаю, інколи це корисно.

Думати було над чим. Коваленку — своє, він — виконавець. Чи, як він сам казав, його діло — ловити. А його ловити, має слідчий сказати. А що він знає. Світлана в пансіонаті вже другий тиждень. Веде себе й справді скромно, тихо, без звичних тут «історій». Чи й справді вона приїхала просто відпочивати? То навіщо Підпрігора відірвав фантично від роботи двох співробітників і послав вилежуватися на пляжі?

Наступного дня після сніданку Світлана у вестибюлі почала умовляти сусідку разом поїхати до міста.

(Далі буде).

м. Кіровоград.

КІНОТЕАТР «КОМСОМОЛЕЦЬ»
З 12 по 18 серпня демонструватиметься новий гостросюжетний фільм «Скорпіон» виробництва нікомпанії «Кроун Інтернейшнл Пікчерс». Початок сеансів: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.30.

КІНОТЕАТР ІМЕНІ ДЗЕРЖИНСЬКОГО
Микола Караченцов у новому радянському фільмі «Підземелля відомо». Запрошує зелений зал кіно театру. Фільм демонструватиметься з 12 по 18 серпня. Сеанси: 10.10, 12.10, 14.10, 16.10, 18.10, 20.10. У червоному залі любителі американського кінематографа зможуть подивитися стрічку, зняту режисером Андрієм Кончаловським за участю знаменитого Сільвестра Сталлоне «Танго і Кеш». Сеанси: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.20.

КІНОТЕАТР «ЯТРАНЬ»
У великому залі з 12 по 18 серпня демонструється новий пригодницький фільм «Синбад і оно Тигра». Початок о 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30. Малий зал у цей же період полює нерфів художнім фільмом американських кінематографів «Методичний убивця». Сеанси: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.20.

ФРАЗИ

▲ Хто бажав хліба з маслом, вже не трудиться за маслом (працьовитість).

▲ Не спрацюють дебати, починаємо стріляти (громадянська війна).

▲ По якому ж ото праву ми розваляєм державу! (перебудова).

▲ Ринкова братія — це не демократія (тіньовники).

О. ШУГАЄВ.

СМІЄТЬСЯ ГАБРОВО...

Габровець звертається до приятеля:

- Ти сьогодні вільний?
- Так.
- А завтра до обіду?
- Вільний.
- А післязавтра ввечері?
- Маю деякі справи, а що?
- Шкода! Хотів тебе запросити на вечерю.

Якоюсь одним габровець утисся з величезним лантухом до трамвая.

— На вас квиток коштує два леви, а на лантух — чотири, — мовив кондуктор.

Габровець розв'язав лантуха і сказав:

— Петку, вилазь, бо в лантусі ти дорожчий!

Невиліковно хворий габровець вирішив, за порадою лікаря, повернутися до рідного міста. На попутників у вагоні він справив враження, що ледве дихає, але на кожній станції виходив і купу-

вав квиток. Один з попутників запитав:

— Чому ви не берете квиток прямо до Габрова?

— Навіщо ж я платитиму за цілий квиток до Габрова, коли можу в дорозі померти? — відповів габровець.

Габровець зайшов до продовольчого магазину купити ковбаси. Продавець разом з ковбасою подав баночку гірчиці.

— Я не хочу гірчиці, — мовив габровець.

— Гірчиця безкоштовно, до ковбаси!

— Ну, тоді дайте мені саму гірчицю, — сказав габровець.

УПЕВНЕНІ

В будівників дідусь

Михей

Питається не без

тривоги:

— Ну як, здаєте ви

дім оцей.

Як дві кімнати без

підлоги!

— Здамо, дідуню,

не біда.

З них наймолодший

каже щиро, —

Чи про підлогу той

згада,

хто жде давно уже

квартири.

Б. ЧАМЛАЙ.

Отак завжди...

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

СЕРЕДА, 14 СЕРПНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Мисливець за злочинцями». Вестерн.
- 13.30 «Точне влучення». Бойовик.
- 15.30 «Під дулом пістолета». Бойовик.
- 17.30 «Дикі острови». Пригоди.
- 19.30 «Другий зір». Фантастика.
- 21.30 «Бовдурі». Комедія.

ЧЕТВЕР, 15 СЕРПНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Помста ніндзя». Бойовик.
- 13.30 «Смертоносний промінь». Фантастика.
- 15.30 «Ризикована справа». Бойовик.
- 17.30 «Роззява». Комедія.
- 19.30 «Вторгнення в США». Бойовик.
- 21.30 «Повернення рожевої пантери». Комедія.

П'ЯТНИЦЯ, 16 СЕРПНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Кулак Брюса Лі». Бойовик.
- 13.30 «Кіборг». Фантастичний бойовик.
- 15.30 «Божівільний Макс». 1 ч. Фантастика.
- 17.30 «Тіша і благодать». Бойовик.
- 19.30 «Оно — моя діачина». Комедія.
- 21.30 «Помста рожевої пантери». Комедія.

СУБОТА, 17 СЕРПНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Остання сутинка Брюса Лі». Бойовик.
- 13.30 «Людина, яка біжить». Фантастика.
- 15.30 «Божівільний Макс». 2 ч. Фантастика.
- 17.30 «Поліцейський і бандити». Комедія.
- 19.30 «Зрадники». Бойовик.
- 21.30 «Китайський квартал». Детектив.

НЕДІЛЯ, 18 СЕРПНЯ

- 10.00 «Земля до початку часу».
- 11.30 «Брюс Лі наносить удар». Бойовик.
- 13.30 «Бійка в Бетлємі». Бойовик.
- 15.30 «Божівільний Макс». 3 ч. Фантастика.
- 17.30 «Небезпечна доріжка». Бойовик.
- 19.30 «Шандік перемінив». Комедія.
- 21.30 «Як стати мужчиною». Комедія.

НЕДІЛЯ, 11 СЕРПНЯ

- 10.00 «Рожева пантера».
- 11.30 «Дочка майстра кунг-фу». Бойовик.
- 13.30 «Зоряні війни III». Фантастика.
- 15.30 «Левіофан». Жахи.
- 17.30 «Магазинчик жахів». Комедія.
- 19.30 «Індіана Джонс і останній хрестовий похід». Пригоди.
- 21.30 «Грецьке смаковниця». Мелодрама.

ПОНЕДІЛОК, 12 СЕРПНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Останній ніндзя». Бойовик.
- 13.30 «Ліквідатори». Фантастика.
- 15.30 «Людина, яка збила Сагану». Бойовик.
- 17.30 «Свідок». Детектив.
- 19.30 «Ті, хто пропав у Бермудах». Фільм-катастрофа.
- 21.30 «Помста». Мелодрама.

ВІТРОК, 13 СЕРПНЯ

- 10.00 Мультфільми.
- 11.30 «Тигр Дже». Бойовик.
- 13.30 «Алан Квотерський у пошуках загубленого міста». Пригоди.
- 15.30 «Мисливці за золотом кобою». Бойовик.
- 17.30 «Фатальні ігри». Жахи.
- 19.30 «Лікар з чужої планети». Фантастика.
- 21.30 «Мільйони Брустера». Комедія.

«Молодой коммунар» — інформаційно-публіцистичний еженедельник. Учредитель — Кіровоградський обком ЛКСМУ (МДС). На українському мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-63; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолaboratorії — 24-94-94; ювенальної — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Редактор

М. ШВОРАК